អារម្ភកថា

-ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ

-ដោយបរិសទ័មួយចំនួនមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ប្រតិបត្តិ ក្នុង ព្រះសទ្ធម្ម

-ដោយចង់ឱ្យព្រះសទ្ធម្មជ្រាបចូលក្នុងសន្តាននៃសព្វសត្វ

ហេតុការណ៍ទាំងអស់នេះ ទើបជម្រុញឱ្យខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព ឆ្លៀតឱកាសដ៏មមាញឹក រៀបរៀងសៀវភៅមួយក្បាលនេះឡើង ដោយឱ្យឈ្មោះថា :

" តើ នរកមានដែរឬទេ ? "

បន្ទាប់ពីបានរៀបរៀងចប់ ខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព បានយកទៅជូនលោកអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវង្ស ឱ្យជួយកែសម្រួល ឃើញថាត្រឹមត្រូវហើយ ។

តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព នឹងទទួលនូវការរិះគន់អំពីសំណាក់មិត្តអ្នកអានទាំងអស់ បើសិនជាមានការខ្វះខាត ។

សូមសព្វសត្វទាំងអស់ បានក្រេបយកនូវឱជារស នៃព្រះសទ្ធម្ម ដែលជាឱសថដ៏ត្រជាក់កំពូលក្នុងលោក ។

ពោធិ៍សាត់ ថ្ងៃអាទិត្យ ១៥កើត ខែ ជេស្ឋ ឆ្នាំ មមី ព-ស ២៥៤៦

ភិក្ខុ វជិរប្បញ្ញោ **សាន សុជា**

មាតិកាធម៌

ល.រ	ឈ្មោះធម៌	ទំព័រ
១	កំណើតសត្វ៤យ៉ាង	១
២	អធិប្បាយកំណើតសត្វទី៤	២
៣	ភ្លើងនរកបច្ចុប្បន្ន	៤
៤	ជីវិតជារបស់ក្តៅ	៥
៥	ភ្លើតភ្លើនក្នុងភ្លើងនរក	៨
៦	អ្វីជាគ្រឿងបាំងមិនឱ្យឃើញនរក	១៤
៧	បញ្ហានរកបរលោក	១៨
៨	តើបាបនិងបុណ្យនៅត្រង់ណា	២១
៩	រឿងចន្ទសូករិក	២៥
១០	ឧបមាទុក្ខក្នុងនរក	២៦
១១	រឿងព្រះមាល័យ	២៩
១២	ទេវទូតទី១	៣៥
១៣	ទេវទូតទី២	៣៧
១៤	ទេវទូតទី៣	៤០
១៥	ទេវទូតទី៤	៤២.

១៦	ទេវទូតទី៥	៤៤
១៧	សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកបរលោក	៤៩
១៨	ហេតុអ្វីសត្វនរកមិនស្លាប់?	៥៥
១៩	ជានអជានបញ្ហា	៥៩
២០	បំនកស្រាយចម្ងល់ខ្លះៗ	៦២
២១	និគមគាថា	៦៦
២២	សំនោករបស់យាយ (កំណាព្យ)	៦៨
២៣	មានះរបស់តា (កំណាព្យ)	៧១
២៤	មនុស្សរណោរាទ(កំណាព្យ)	៧៣
២៥	នាមសប្បុរសអ្នកចេញថ្លៃបោះពុម្ព	

កំណើត ៤ យ៉ាង

មុននឹងលើកយកបញ្ហានរកមកនិយាយ សូមញាតិញោម បងប្អូនប្រុសស្រី មិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ សិក្សាអំពីកំណើតសត្វ ឱ្យបានចេះដឹងជាមុនសិន ។ តាមពិតកំណើតសត្វលោកមានច្រើន ប្រភេទណាស់ ដូចដែលព្រះដ៏មានបុណ្យរបស់យើងទ្រង់ត្រាស់ថា (សត្តា-អនន្តា) ប៉ុន្តែក្នុងបញ្ហានេះដែរ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់បានបំព្រួញ ឱ្យខ្លីមកដើម្បីឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាងាយស្រួលសិក្សា គឺមានត្រឹម តែ៤ ប្រភេទប៉ុណ្ណោះ គឺ :

ទី ១ : **អណ្ឌជៈ** សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែលមក អាស្រ័យក្នុងស៊ុតហើយចោះទំលាយសំបកស៊ុតចេញមក ដូចជា: សត្វចាប លលក មាន់ ទា ជាដើម ។

ទី ២ : **ជលាពុជៈ** សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែល សម្រាលចេញពីផ្ទៃមេឬផ្ទៃម្តាយដូចជា:សត្វមនុស្ស គោ ក្របី ឆ្កែ ឆ្មា ដំរី សេះ ជាដើម ។

ទី ៣ : **សំសេទជៈ** សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែល កើតមកពីត្រីស្អុយ សាកសព ឬ ក្នុង វត្ថុជូរផ្អូម ដូចជា : សត្វដង្កូវជាដើម ។

ទី ៤ : **ឧបបាតិកៈ** សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែលកើតឡើងឯង១ ដូចជាទេវតា នរក ប្រេតជាដើម ។

បើសង្កេតមើលមាតិកាធម៌ខាងលើចាប់ពីមាតិកាទី១ រ-ហូតដល់ទី៣ ខ្ញុំជឿជាក់ថាញាតិញោមបងប្អូនប្រុសស្រី មិត្តអ្នកអានពិតជាមិនឆ្ងល់ទេ ប៉ុន្តែរឿងដែលអាចកំបាំង ហើយគួរឱ្យងឿងឆ្ងល់នោះ គឺមាតិកាធម៌ទី ៤ គឺ កំណើតសត្វទី ៤ ដូច្នេះសូមឆ្លៀតឱកាសលើកយកកំណើតសត្វទី៤ មកអធិប្បាយដូចតទៅ ។

អធិប្បាយកំណើតសត្វទី ៤

នៅក្នុងព្រះអដ្ឋកថា បានសំដែងថាៈបណ្ដាសត្វទាំងឡាយ សត្វប្រភេទមួយកើតឡើងដោយចោះសំបកស៊ុតចេញមក ប្រ-ភេទមួយកើតឡើងដោយអាស្រ័យវត្ថុស្មោកគ្រោក ប្រភេទមួយកើតឡើងដោយការសម្រាលចេញពីផ្ទៃមេឬផ្ទៃម្ដាយ ។ តែសំ-រាប់ឧបបាតិកៈកំណើត គឺសំដៅដល់សត្វដែលកើតឡើងដោយពុំបានអាស្រ័យហេតុ ដូចសត្វ ៣ ប្រភេទខាងលើនោះឡើយ ។ សត្វពួកនេះ វេលាកើតក៏កើតឡើងឯង១ មានរូបកាយធំឡើង

ភ្លាម១។ សេចក្តីអធិប្បាយយ៉ាងនេះ យើងគប្បីយល់ចូលចិត្តថា ឧបបាតិកៈកំណើត គឺជាកំណើតប្រភេទមួយ ដែលកើតឡើង ដោយមិនចាំបាច់មេបាឱ្យកំណើតឡើយ។ អាស្រ័យទៅលើពុទ្ធ ភាសិតច្រើនកន្លែង ស្តែងឱ្យឃើញថា ពួកទេវតានិងពួកនរក សុទ្ធតែជាឧបបាតិកៈកំណើត ។

ម្យ៉ាងទៀតក្នុងអដ្ឋកថាដដែលបានតួយ៉ាងថា ពួកទេវតា ជាឧបបាតិកៈកំណើតនេះ បានដល់ទេវតាក្នុងចាតុម្មហារាជិកា រហូតដល់ទេវតាឋានខ្ពស់ៗឡើងទៅជាលំដាប់។ ចំណែកភុម្មទេ-វតា គឺទេវតាដែលស្ថិតនៅលើផែនដីនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅបាន ទាំង ៤ កំណើត ហើយលោកបានបញ្ជាក់បន្ថែមថា មនុស្សខ្លះក៏ជា ឧបបាតិកៈកំណើតដែរ (ដូចជានាងចិញ្ចាជាដើម)។ ក្នុងសេចក្តី នេះខ្ញុំមិនបានអធិប្បាយឱ្យពិស្តារទេ បើមិត្តអ្នកអានចង់យល់ច្បាស់ អំពីរឿងឧបបាតិកៈកំណើតនេះ សូមនិមន្តនិងអញ្ជើញតាមដាន នៅក្នុងអគ្គញ្ញសូត្រទៀតចុះ ។

ភ្លើងនរកបច្ចុប្បន្ន

ការសំដែងអំពីនរក ឬ ក៏ស្ថានសួគ៌ មិនមែនមានតែក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ក្នុងសាសនាដទៃទៀតក៏មាននិយាយដែរ ប៉ុន្តែអ្នកគោរពបូជាសាសនាភាគច្រើន តែងប្រកាន់ថា នរកមានតែនៅក្នុងលោកខាងមុខឯណោះទេ ប៉ុន្តែមិនបានសិក្សាឱ្យយល់ចូលចិត្តថា ក្នុងលោកនៃជីវិតសព្វថ្ងៃនេះឯង ឋានសួគ៌ក៏មាន ឋាននរកក៏មានដែរ ។ នៅក្នុងអាទិត្តបរិយាយសូត្រ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា "ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ និងចិត្ត ត្រូវភ្លើងដុតកំដៅរាល់ថ្ងៃ ។ តើភ្លើងនោះជាអ្វី ? ភ្លើងនោះគឺ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ នេះ យើងពោលថាជាភ្លើង ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្សៈ ឧបាយាសៈ នេះក៏យើងពោលថាជាភ្លើង " ។

យោងទៅតាមពុទ្ធភាសិតខាងលើនេះ ស្តែងឱ្យយើងឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា នរកមាននៅក្នុងជីវិតនេះឯង នរកក៏មាននៅក្នុងចិត្តយើងនេះឯង ។

គប្បីយល់ចូលចិត្តបន្ថែមទៀតថា **កន្លែងណាដែល**

ប្រាសចាកកុសល ទីនោះឯងគឺជានរក ។

ជីវិតជារបស់ក្តៅ

តើអ្វីជាជីវិត ? ភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប សំលេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ធម្មារម្មណ៍ និងវេទនាទាំង-ឡាយដែលសោយតាមទ្វារភ្នែក ទ្វារត្រចៀក ទ្វារច្រមុះ ទ្វារអណ្តាត ទ្វារកាយ គឺជាតួជីវិត ជារបស់ក្តៅ ។ តើក្តៅព្រោះអ្វី ? ក្តៅព្រោះភ្លើងកិលេស គឺ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បើទោះជាគ្មានអ្នកណាប្រាប់ ក៏យើងអាចដឹងបានថាៈ សត្វលោកកំពុងរស់នៅក្នុងកំដៅ ហើយកំដៅនេះមានកំនើនកើនជាងមុន ១ ដង ជា ៥ ដង ឯណោះ។ សភាពទាំងអស់នេះក៏ព្រោះតែភ្លើង រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងចិត្តរបស់សត្វលោក កាន់តែមានចំហេះខ្លាំងឡើងៗ ដោយ

ហេតុថា សត្វលោកកាន់តែឆ្លាត មានល្បិចកលពិសពុល ក្នុងការផ្គុំភ្លើងតណ្ហា ឱ្យកាន់តែមានកម្លាំងខ្លាំងឡើងៗជាលំដាប់។ សត្វលោករឹតតែគ្មានដឹង គ្មានជំនឿ គ្មានប្រកាន់យកថា ការពន្លត់ភ្លើង រាគៈ ទោសៈ មោហៈ គឺជាចំណុចដ៏ត្រជាក់ដ៏កំពូលរបស់ជីវិតនោះទេ ផ្ទុយមកវិញគេច្រើនតែស្វែងរកសេចក្តីសប្បាយរីករាយលើបញ្ចកាមគុណ ដែលជាការពង្រីកភ្នក់ភ្លើងឱ្យកាន់តែធំដោយគំនិតបញ្ឆេះច្រើនជាងគំនិតពន្លត់។ សកលលោកបានក្លាយទៅជាលោកដែលមានកំដៅទាំងមនុស្សទាំងសត្វទាំងសកលធាតុក៏ព្រោះតែមនុស្សក្នុងពិភពលោកនាំគ្នាស្ទាបអង្អែលនូវបញ្ចកាមគុណ នាំគ្នាបំរើសេចក្តីសប្បាយបោកប្រាស់ ប្រកបដោយចិត្តពោរពេញទៅដោយរាគៈ ទោសៈ មោហៈ លើសពីសម័យមុន ១ ជា ១០ ដង ឬ១ ជា ២០ដង ក៏អាចថាបាន ។ សព្វថ្ងៃនេះ មនុស្សបាននាំគ្នាពពាក់ពពូនជំពាក់ជំពិនលើអំពើដុតកំដៅខ្លួនឯង គឺនាំគ្នាថ្វេរ នាំគ្នាជូរចត់ក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន គេនាំគ្នាបង្កើនកិលេសរបស់ខ្លួន គេប្រាថ្នាលើកខ្លួនរបស់គេជាម្ចាស់ពិភពលោក។

ជាងនេះទៅទៀត គំនិតរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ តែងមានការប្រកាន់យកនូវរបស់មិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ថាជារបស់ទៀង

ជាសុខ ជាអត្តា ។ ប៉ុន្តែការប្រកាន់ និង គំហើញរបស់គេទាំងនោះ លទ្ធផលចុងក្រោយ គឺសំណើចលាយទំនួញ សំអប់លាយសំឡាញ់ សម្លួតលាយកំណាចជាដើម ដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកឥតឈប់ឈរ ស្ថិតក្រោមលក្ខណៈដុតបំផ្លាញខ្លួនឯងដោយវិធីផ្សេងៗ យ៉ាងមុខគួរឱ្យសង្វេគខ្លោចផ្សាដោយគ្មានដឹងខ្លួនឡើយ ។

សូមមេត្តាពិចារណានូវពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតដូចខាងក្រោមៈ

"មិនមានភ្លើងអ្វី(ក្តៅ) ស្មើដោយរាគៈ

មិនមានចង្រៃអ្វី(ឱ្យទោស) ស្មើដោយទោសៈ

មិនមានសំណាញ់អ្វី(ស្មុគ្រស្មាញ) ស្មើដោយមោហៈ[(១)]

តាមពុទ្ធភាសិតខាងលើនេះ ស្តែងឱ្យយើងឃើញកាន់តែច្បាស់ថាៈ សូម្បីតែភ្លើងពិតៗ ក៏មិនអាចមានកំដៅស្មើដោយភ្លើងរាគៈបានឡើយ ។ ដូច្នេះ នរកក្នុងលោកនេះ គឺជានរកកាចសាហាវជាងនរកស្រុកខ្មោច ព្រោះភ្លើងដ៏ក្តៅគឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ នេះវាជាក្បាលម៉ាស៊ីនដឹកនាំឬបង្កើតឱ្យមាននរកស្រុកខ្មោច ។

---

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា មលវគ្គ

ភ្លើតភ្លើនក្នុងភ្លើងនរក

< នរក >ប្រែថារណ្តៅ បានដល់កាមគុណទាំងឡាយ ដែលសាមញ្ញជនផងទាំងពួងតែងឱ្យតម្លៃ និងតែងតែលិទ្ធភ្លក់ មិនជិនណាយ ថ្វីបើគេដឹងថា ការប្រព្រឹត្តិបែបនេះ លទ្ធផលគឺ សំណើចលាយទឹកភ្នែក ស្រឡាញ់លាយស្អប់ យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ពួកគេនៅតែស៊ូទ្រាំ ព្រោះគេមិនបានស្គាល់ច្បាស់នូវគុណតម្លៃ នៃព្រះសទ្ធម្ម ប្រៀបបីដូចជាសត្វមមាចដែលសប្បាយភ្លើតភ្លើន ជាមួយព្រះអគ្គីដូច្នោះដែរ។ សេចក្តីសុខនៅក្នុងកាមគុណទាំងឡាយដែលអ្នកផងទាំងពួងគេប្រៀបប្រដូចទៅនឹងស្ថានសួគ៌លោកីយ៏នោះ ក្នុងទស្សនៈនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃើញថាជាស្ថាន នរកពិតៗ។

សូមពិចារណាន័យសេចក្តីក្នុងរឿងសានុសាមណេរត្រង់ឃ្លា ដែលសាមណេរមានប្រាថ្នាចង់លាចាកសិក្ខាបទ តែត្រូវមាតាឃាត់ថា :

" សានុកូន! ម្តាយបានស្រង់អ្នកឱ្យឃ្លាតចាកនរកហើយ តើអ្នកចង់ធ្លាក់នរកទៀតឬ ? "

ដូច្នេះកាមគុណក្នុងលោកគឺជាភ្លើងនរកដែលតែងតែដុតកំដៅឬកាប់ចិញ្ច្រាំសន្តានចិត្តរបស់សត្វលោកដែលអវិជ្ជាគ្របសង្កត់។ សូមនិមន្ត និងអញ្ជើញសិក្សានូវរឿង ១ ដូចតទៅ :

សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់ក្នុងវត្តវេឡុវ័នទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ គ្រានោះប្រធានអ្នករបាំឈ្មោះតាលបុត្រចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា:

"បពិត្រព្រះអង្គដ៏មានជោគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮគ្រូ របាំក្នុងគ្រាមុននិយាយគ្នាថា អ្នករបាំណាធ្វើឱ្យអ្នកមើលមានសេចក្តីសប្បាយរីករាយចិត្តនៅលើវេទិកានៃល្ខោនឬ នៅកណ្តាលទីប្រជុំជន ដោយរឿងពិតខ្លះមិនពិតខ្លះ អ្នករបាំនោះ កាលណាធ្វើមរណកាលទៅហើយរមែងបានទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ បានជាសម្លាញ់នៃពួកទេវតាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយភ្លើតភ្លើន ។ បពិត្រព្រះអង្គមានជោគក្នុងរឿងនេះ តើព្រះអង្គទ្រង់យល់ដូចម្តេចដែរ ? ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់តបថា :

"កុំឱ្យនិយាយរឿងនេះឡើយ កុំសួរយើងរឿងនេះឡើយ តាលបុត្រ ! "។

តាលបុត្រប្រធានអ្នករបាំ បានទទូចក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគជាលើកទី ២ តែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់បដិសេធដូចមុន ។ កាលបើនាយតាលបុត្រ បានក្រាបបង្គំទូលសួរជាលើកទី ៣ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា :

កាលបើហាមមិនស្តាប់ដូចនេះ ជាច្រើនដងហើយ យើងនឹងនិយាយឱ្យអ្នកស្តាប់ ម្នាលតាលបុត្រ តាមធម្មតាសត្វទាំងឡាយសុទ្ធតែមានរាគៈ ត្រូវខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃរាគៈ ជាបុគ្គលមានទោសៈ ត្រូវខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃទោសៈ មានមោហៈ ត្រូវខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃមោហៈជាស្រេចហើយ វត្ថុធាតុណាដែលជានុយនៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ អ្នករបាំក៏ព្យាយាមលើកយកវត្ថុធាតុដែលជានុយនៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ នោះទៅព្យួរត្រដាងកណ្តាលវេទិកានៃល្ខោនឬកណ្តាលទីប្រជុំជន ឱ្យមនុស្សទាំងឡាយកើតរាគៈ ទោសៈ មោហៈ រឹងរិតតែច្រើនឡើងទៀត ខ្លួនឯងជាមនុស្សធ្លាក់ចុះទៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ សេចក្តីស្រវឹងទៅហើយថែមទាំងធ្វើឱ្យមនុស្សដទៃស្រវឹង ប្រមាទតាមខ្លួនច្រើនទៀត។ ម្នាលតាលបុត្រ នរកឈ្មោះ បហាសៈ មានប្រាកដ ដូច្នេះកាលគេ

ធ្វើមរណកាលទៅហើយ អ្នករបាំនោះរមែងចូលទៅកើតក្នុងនរក មិនខាន ។

ប្រសិនបើគេមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា " អ្នករបាំរូបណាធ្វើឱ្យមនុស្សសើចសប្បាយក្នុងកណ្ដាលទីប្រជុំជន ឬលើវេទិកានៃល្ខោនដោយរឿងពិតខ្លះ មិនពិតខ្លះ អ្នករបាំរូបនោះ កាលណាធ្វើមរណកាល ទៅរមែងចូលទៅដល់ស្ថានសួគ៌ បានជាសម្លាញ់នៃពួកទេវតា អ្នកសម្បូណ៌សេចក្ដីសប្បាយរីករាយ" ។ គំហើញរបស់គេនោះឈ្មោះថាជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលតាលបុត្រ សម្រាប់បុគ្គលមានចិត្តជាមិច្ឆាទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ យើងពោលថា គេនឹងទៅកាន់គតិ ២ យ៉ាង១ណាមួយ គឺនរក ឬ សត្វតិរច្ឆាន ។

ក្រោយពេលដែលព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ នាយតាលបុត្រប្រធានអ្នករបាំក៏ស្រែកទ្រហោយំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា យើងប្រាប់អ្នកហើយ ថាកុំសួរយើងក្នុងរឿងនេះ តែអ្នកមិនស្ដាប់យើងសោះ ។ តាលបុត្រក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏មានជោគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានយំ ព្រោះហេតុដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះឡើយ តែខ្ញុំព្រះអង្គយំព្រោះឈឺចិត្ត ដោយត្រូវគ្រូរបាំបោកបញ្ឆោតមកជាយូរហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះ

ធម្មទេសនារបស់ព្រះអង្គពិរោះណាស់ ដូចជាគេបើកភាជនៈដែលផ្កាប់ឱ្យផ្ងារឡើង ឬដូចជាគេប្រាប់ឱ្យស្គាល់នូវវត្ថុដែលត្រូវគេបិទបាំង ឬដូចជាប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សដែលវង្វេងផ្លូវ ឬដូចជាទ្រោលប្រទីបក្នុងទីដែលងងឹត ដើម្បីឱ្យបុគ្គលមានភ្នែកល្អបានឃើញរបស់ផ្សេងៗ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃជាសរណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបព្វជ្ជានិងឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ។

ក្រោយមកនាយគាលបុត្រប្រធានអ្នករបាំ ក៏បានបួសក្នុងសំណាក់នៃព្រះបរមសាស្ដាចារ្យ ហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល បានជាព្រះអរហន្តមួយអង្គក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

សូមយកបញ្ញាដ៏ស្អាតមកពិចារណានូវពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតដូចតទៅ :

"គួរ[(១)] បើសប្បាយរីករាយ គួរបើសប្បាយភ្លើតភ្លើនអ្វីហ្ន៎! ក្នុងលោកជាទីនៅអាស្រ័យដែលកំពុងត្រូវភ្លើងឆេះសន្ធោសន្ធៅជាប្រក្រតីយ៉ាងនេះ" តាមន័យនេះ **មហាសនរតេ** គឺមានទាំង

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា ជរាវគ្គ

ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ។ **មហាសនរក** បច្ចុប្បន្នយើងអាច និយាយដោយវាចាកំប្លែងគឺសំដៅយករោងភាពយន្ត រោងល្ខោន កន្លែងរាំរែក ដែលនាំឱ្យកើតភ្លើងកិលេស គឺ រាគៈ ទោសៈ និង មោហៈនោះឯង ។ ប៉ុន្តែពពួកសាមញ្ញជនដែលប្រកបដោយសេចក្តី ត្រេកត្រអាល ស្ទើរទាំងពិភពលោកគេមិនយល់ថា ភាវៈយ៉ាង នេះគឺជានរកទេ គេមិនព្រមទទួលស្គាល់ថាខ្លួនគេនៅក្នុងនរក ឡើយ ។ ចំណែកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយលោកមើលឃើញ យ៉ាងច្បាស់ថា កាមគុណគឺជានរក ចំណុចនេះសមទៅនឹងសេចក្តី ក្រាបទូលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបរមគ្រូ របស់ព្រះសារីបុត្តថា ៖

" បពិត្រព្រះអង្គមានជោគ ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ រមែងមើលឃើញយ៉ាងជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាថា កាមទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជារណ្តៅភ្លើងដែលកំពុងឆេះសន្ធោសន្ធៅ " ។

តាមន័យសុភាសិតខាងលើនេះស្តែងឱ្យយើងឃើញថា ផ្អែកទៅលើសច្ចធម៌នៃធម្មជាតិ និងបុគ្គលដែលមានចិត្តខ្ពស់ ត្បូ យ៉ាងដូចជាព្រះអរិយបុគ្គល ទើបលោកមើលឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា បុគ្គលដែលបណ្តោយចិត្តឱ្យជ្រប់ងប់ក្នុងវត្ថុធាតុទាំងឡាយមាន

បញ្ចកាមគុណជាដើម តែងបានទទួលផលក្ដៅក្រហាយដល់ថ្នាក់ត្រឹមណា១នោះ ។

សូម្បីតែក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ពួកសាមញ្ញជនទាំងនោះ បានធ្លាក់នរកជាស្រេចទៅហើយ បើដូច្នេះមិនចាំបាច់ត្រូវសង្ស័យថាតើពេលដែលគេស្លាប់ទៅត្រូវទៅកើតក្នុងនរកបរលោកឬក៏អត់នោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រាស់ថា :

"សម្រាប់បុគ្គលដែលមានសេចក្ដីយល់ឃើញខុសបែបនេះ ក៏សម្រេចបានថា កាលណាគេធ្វើមរណកាលទៅ បើមិនទៅកាន់នរក ក៏គង់តិរច្ឆាន" ។

អ្វីជាគ្រឿងបាំងមិនឱ្យឃើញនរក ?

សត្វលោកដែលមិនបានយល់ចូលចិត្តនូវព្រះសទ្ធម្ម គេរមែងជ្រប់ងប់នៅក្នុងលោកនេះ គេខ្វល់ខ្វាយក្នុងជីវិត ជាប់ជំពាក់នៅក្នុងសេចក្ដីប្រាថ្នា តូចចិត្តចំពោះភាពក្រលំបាកតោកយ៉ាក តែគេក៏ក្ដៅក្រហាយពីព្រោះតែទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនហួង

ហែងរក្សាផងដែរ គេខ្វល់ខ្វាយនៅក្នុងរឿងទ្រព្យរបស់ ប៉ុន្តែគេមិនបានដឹងថា ទ្រព្យធនដែលជាវត្ថុកាមទាំងអស់គឺជាអន្ទាក់ដ៏សាហាវនោះទេ។ ម្យ៉ាងទៀត ហេតុតែគេមិនបានមើលឃើញនិងយល់ច្បាស់ថា "តើនរកមានដែរឬទេ ?" នោះ ព្រោះគ្រាប់ព្រួញដែលមានពិសដ៏កាចសាហាវ គឺកិលេស តណ្ហា ឧបាទាន បានមុតចូលស៊ប់ទៅក្នុងខ្លួនរបស់គេអស់កាលជាអង្វែងមកហើយ។ ដោយអំណាចពិសនៃគ្រាប់ព្រួញនេះ គេបានទទួលការចុកចាប់ឈឺផ្សាយ៉ាងខ្លាំងក្លា តែគេមិនដឹងធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីដកព្រួញពិសនោះចេញពីខ្លួនគេឡើយ។ សត្វលោកទាំងឡាយស្អប់ខ្ពើមសេចក្តីទុក្ខណាស់ ចង់បំបាត់សេចក្តីទុក្ខណាស់ តែគេខ្វះខាតមធ្យោបាយសម្រាប់អនុវត្ត។ ពេលវេលាចេះតែកន្លងទៅឥតឈប់ឈរ ដំបៅលើវិញ្ញាណរបស់គេចេះតែបញ្ចេញនូវការក្តៅក្រហាយ ហើយការចុកចាប់ក្តៅក្រហាយទាំងនេះ វាក្លាយទៅជាទំលាប់ ឬជារបស់ញៀនទៅហើយ ព្រោះថា គ្រាប់ព្រួញពិស គឺកិលេស តណ្ហា ឧបាទាននោះ បានមុតជាប់ទ្រូងរបស់គេតាំងតែពីកើតមកម្ល៉េះ ។ ម្យ៉ាងទៀត គ្រឿងរុំព័ទ្ធ គ្រឿងចងទាំងឡាយ មានការលោភ ការស្រឡាញ់ ការស្អប់ ការចងកំហឹង ការច្រណែន ការចងគំនុំ

ជាដើម សុទ្ធតែជាគ្រឿងចងរុំព័ទ្ធរឹតរួតចិត្តរបស់សត្វទាំងឡាយ មិនឱ្យមើលឃើញថា អ្វីទៅជានរក ថែមទាំងវេចខ្ចប់វិញ្ញាណរបស់សត្វមិនឱ្យរកមធ្យោបាយដ៏សមរម្យសម្រាប់ដោះស្រាយបានឡើយ ។ ព្រោះតែហេតុនេះហើយទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សំដែងតបអជិតៈថា

លោកត្រូវអវិជ្ជាបិទបាំង លោកមិនភ្លឺស្វាង ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាផ្សេងៗ ជាដើម ។ អវិជ្ជាគឺ សេចក្តីមិនដឹងទុក្ខ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងតណ្ហាជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងកិរិយារលត់ទុក្ខ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខជាដើម ។ ដូច្នេះថ្វីបើនរកមាននៅក្នុងខ្លួននេះយ៉ាងពិតៗក៏ដោយ ក៏សត្វលោកមើលមិនងាយឃើញឡើយ គឺមើលមិនឃើញព្រោះតែអវិជ្ជាហ្នឹងតែម្តង ។ សូមពិចារណានូវពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតដូចតទៅ :

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមាននរកឯណា ដែលមានកំដៅយ៉ាងខ្លាំងក្លាជាងនរកគឺ រូប សម្លេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយដែលគេមិនត្រូវការ មិនស្រឡាញ់ មិនចូល

ចិត្តនោះទេ របស់ទាំងអស់នេះហើយគឺជានរកដែលមានកំដៅយ៉ាងខ្លាំងសំបើម ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានទៀតណា៎ នរកដែលខ្លាំងក្លាជាងនេះ គួរឱ្យខ្លាចជាងនេះ គឺបុគ្គលណាដែលមិនដឹងតាមសេចក្ដីពិត មិនដឹងនូវអរិយសច្ចៈ ៤ គេរមែងត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ កាលណាគេមានសេចក្ដីត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ គេរមែងវិលកើត កាលណាមានការកើតក៏រមែងមានការចាស់ការឈឺ ការស្លាប់ សេចក្ដីសោក សេចក្ដីខ្សឹកខ្សួល សេចក្ដីទុក្ខកាយទុក្ខចិត្ត សេចក្ដីថ្នាំងថ្នាក់ចិត្ត និងសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត គេរួចចាកសេចក្ដីទុក្ខទាំងអស់នេះពុំបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះហើយនរកដែលយើងថាក្ដៅណាស់គួរឱ្យខ្លាចណាស់ ។

សូមកុំភ្លេចថា នរកទាំងអស់មានតែនៅក្នុងអន្ធបុថុជ្ជនដែលជាបុគ្គលជ្រប់ងប់លិចលង់នៅក្នុងកាមគុណទាំងឡាយ ហើយដែលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិប៉ុណ្ណោះ ចំណែកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានសោតាបន្នបុគ្គលជាដើម ថ្វីបើលោកនៅមានភាគៈក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែលោកលែងធ្លាក់នរកទៀតហើយ ព្រោះចិត្តរបស់លោកបានធ្លាក់

ចុះក្នុងផ្ចិតនៃធមិហើយ ជម្រៅនៃចិត្តរបស់លោក ក៏បានសម្បយុត្តទៅដោយបាមោជ្ជៈហើយ ។

✵ ១៣៩ ✵

បញ្ហានរកបរលោក

ការដែលបរិយាយមកទាំងប៉ុន្មានខាងដើម ភាគច្រើនគឺវិនិច្ឆ័យឱ្យឃើញថា នរកមាននៅក្នុងលោកនេះឯង ។ លំដាប់តទៅនឹងស្តីអំពីនរកបរលោក ថាតើមានមែនឬទេ ? សេចក្តីនេះខ្ញុំក៏មិនបង្ខំមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ ថាត្រូវតែជឿនោះទេ ព្រោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ក៏ទ្រង់ត្រាស់សំដែងក្នុងកាលាមសូត្រថា អ្នកទាំងឡាយកុំទាន់អាលជឿលើក្បួនតម្រា អ្នកទាំងឡាយកុំទាន់អាលជឿលើអ្វីដែលគ្រាន់តែបានឮមក អ្នកទាំងឡាយកុំទាន់អាលជឿថានេះជាសមណៈ នេះជាគ្រូរបស់អ្នកជាដើម ។

ពាក្យថា កុំទាន់អាលជឿ មិនមែនបានន័យថា " មិនឱ្យជឿ " នោះទេ ដោយព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាក់ហេតុផលច្បាស់លាស់ថា "បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាដោយបញ្ញាឃើញច្បាស់ថា ពាក្យ

នេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សេចក្តីទុក្ខ មិនមែនជាប្រយោជន៍ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីលះបង់ចោលចេញ(តែបើពាក្យនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសុខ សេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ អ្នកទាំង-ឡាយគប្បី សមាទានយក គប្បីប្រព្រឹត្តជឿតាម) ។

កាលបើនិយាយអំពីនរកបរលោកនោះ មានមនុស្សតិចណាស់ដែលយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ ព្រោះសេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកវាធ្ងន់ហួសវិស័យមនុស្សធម្មតានឹកស្មាន ម្យ៉ាងទៀត ហេតុតែសត្វលោកមិនងាយជឿ ព្រោះតែគេមិនបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនោះឯង ។

សូមយកបញ្ហាមកពិចារណាបន្តិចមើលថា សម័យ ប៉ុលពតទើបតែកន្លងជាង ២០ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ មនុស្សដែលមានអាយុ ៣០ ឬ៤០ឆ្នាំឡើងទៅទើបដឹងថា តើសេចក្តីឈឺចាប់ព្រោះអត់អាហារ ព្រោះការធ្វើទារុណកម្ម ព្រោះការកាប់សម្លាប់យ៉ាងណាៗនោះ តែបើយើងលើកយករឿងសម័យនោះមកនិយាយប្រាប់មនុស្សសម័យថ្មីថា ក្នុងសម័យនោះអង្ករមួយកំប៉ុងអាចបបរចែកគ្នាបាន ៤០ឬ៥០ នាក់ឯណោះ មនុស្សសម័យថ្មីនេះ មានគ្នាតិចណាស់ដែលជឿរឿងនោះ គឺមិនជឿទាល់តែសោះថា មនុស្ស ៤០ ឬ៥០ នាក់ អាចរស់បានដោយអង្ករ១កំប៉ុងក្នុង ១ ពេល ហើយថែម

ទាំងធ្វើការធ្ងន់ទៀតផង។ ម្យ៉ាងទៀត មនុស្សខ្វាក់ពីកំណើត រមែងមិនធ្លាប់ស្គាល់ថា អ្វីទៅជាពណ៌ខៀវ ឬពណ៌ស ឬពណ៌លឿងនោះ បើទុកជាយើងខំព្យាយាមពន្យល់ថា ពណ៌នេះពណ៌នោះក្រហមឬសយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មនុស្សខ្វាក់ពីកំណើតនោះមិនងាយយល់បានឡើយ ហើយថែមទាំងបដិសេធថា ក្នុងលោកនេះគ្មានពណ៌ស ពណ៌ក្រហមអ្វីឡើយ ។

មិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ! កាលដែលមនុស្សខ្វាក់ពីកំ-ណើតប្រកែកបដិសេធថា ក្នុងលោកនេះវាគ្មានពណ៌ខៀវ ពណ៌ក្រហមជាដើម តើគួរដែរឬទេ ? សេចក្ដីនេះយ៉ាងណា ឯសត្វលោកភាគច្រើនក៏ខ្វាក់ដូចគ្នាដែរ ព្រោះថាធូលីដ៏ក្រាស់គឺរាគា-ទិកិលេសជាដើម បានហើរចូលទៅកំទេចភ្នែក គឺបញ្ញារបស់សត្វលោកឱ្យខ្វាក់តាំងពីកំណើតមកម្ល៉េះ គេមិនងាយមើលឃើញថា អ្វីទៅជាបាប អ្វីទៅជាបុណ្យ អ្វីទៅជាសួគ៌ ឬ នរកបានទេ គេថែមទាំងបដិសេធថាក្នុងលោកនេះគ្មានបាប គ្មានបុណ្យ គ្មានសួគ៌ គ្មាននរក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ កាលបើភ្នែកគឺបញ្ញាត្រូវធូលីគឺកិលេស កំទេចអស់យ៉ាងនេះហើយ បើទុកជាយកវ៉ែនតាម៉ាញ៉ូប មកពាក់ត្រួតគ្នាពីរឬបីក៏មិនអាចមើលឃើញឋាននរក

បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ភ្នែកគឺបញ្ញារបស់លោកស្អាតបរិសុទ្ធ ប្រាសចាកធូលី គឺកិលេសហើយៗលោកប្រកបព្រមដោយ វិជ្ជានិងចរណៈជ្រាបច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដូច្នេះ រឿងណាដែលបុថុជ្ជនមិនដឹង ព្រះអរហន្តទាំងឡាយលោកដឹង អ្វីដែលបុថុជ្ជនមើលមិនឃើញ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយលោកមើលឃើញ ប្រៀបដូចជារបស់ណាដែលមនុស្សខ្វាក់ពីកំណើតមើលមិនឃើញ តែរបស់នោះមនុស្សដែលមានភ្នែកភ្លឺអាចមើលឃើញក៏ដូច្នោះដែរ ។

តើបាបនិងបុណ្យនៅត្រង់ណា ?

៩១៧៩

បញ្ហាបាបនិងបុណ្យនេះ ក៏ជាបញ្ហាមួយមានអាថ៌កំបាំងណាស់ដែរ ព្រោះជាវត្ថុម្យ៉ាងដែលយើងមិនអាចនឹងចាប់យកមកបង្ហាញអ្នកដទៃឱ្យមើលឃើញបាន ។ ម្យ៉ាងទៀតសត្វលោករឹងរិតតែលែងមានជំនឿ ព្រោះគេច្រើនតែវាយតំលៃទៅលើអ្វីដែលគេមើលឃើញនឹងភ្នែក ស្តាប់ឮនឹងត្រចៀករបស់គេ ដូចជាមនុស្សល្អខ្លះ បែរជាលំបាកតោកយ៉ាក ចំណែកមនុស្សអាក្រក់ខ្លះ បែរជា

សប្បាយរីករាយ មានអាយុវែងក៏មាន ។ សេចក្តីនេះគួរឱ្យសង្ស័យដែរ តែសូមមិត្តអ្នកអានពិចារណានូវការប្រៀបធៀបដូចតទៅ :

ធម្មតាឪពុកម្តាយកាលបើចិញ្ចឹមកូនឱ្យរស់រានមានជីវិតហើយ រមែងនៅមាន មេត្តា ករុណា ទៅលើកូន ចង់អោយកូនមានចំណេះវិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់នឹងគេ ក៏បញ្ជូនកូនឱ្យទៅសិក្សាតាំងពីថ្នាក់ទាបរហូតដល់ថ្នាក់ខ្ពស់ ។ ពេលដែលកូននោះបញ្ចប់ការសិក្សាហើយ តើកូននោះអាចចាប់ចំណេះវិជ្ជាមកបង្ហាញឪពុកម្តាយបានដែរឬទេ ? ពិតជាមិនបានឡើយ ប៉ុន្តែយើងអាចដឹងបានយ៉ាងច្បាស់ថា កូននោះពិតជាមានចំណេះវិជ្ជាដោយសំគាល់ទៅលើអាកប្បកិរិយា ការនិយាយស្តីនឹងការសរសេរជាដើម យ៉ាងណាមិញបាបឬបុណ្យដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តហើយ បើទោះជាមិនអាចចាប់យកមកបង្ហាញបានក៏មិនមែនបានន័យថា វាមិនមានឡើយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា :

ធម៌[១] ទាំងឡាយមានចិត្តជាប្រធាន មានចិត្តជាធំ បើ

---

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា យមកវគ្គ

ចិត្តអាក្រក់ហើយ កាយក្តី វាចាក្តី ក៏ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃចិត្តបាបនោះ ហើយបាបនោះរមែងជាប់តាមបុគ្គលបាបនោះជានិច្ច ប្រៀបដូចជាកង់រថដែលតែងតែវិលតាមជើងគោដូច្នោះឯង ម្យ៉ាងទៀត បើចិត្តគិតល្អហើយ កាយក្តី វាចាក្តី រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃចិត្តល្អនោះ ហើយបុណ្យក៏រមែងអន្ទោលតាមបុគ្គលនោះ ប្រៀបដូចជាស្រមោលអន្ទោលតាមប្រាណដូច្នោះឯង ។

យោងទៅតាមពុទ្ធភាសិតខាងលើ យើងក៏អាចយល់បានថា បុណ្យនិងបាបពិតជាមាន គ្រាន់តែថាខ្សែបុណ្យនិងខ្សែបាបនោះ មិនបានស្ថិតនៅនឹងដដែលៗតែមួយកន្លែងនោះទេ គឺតែងប្រព្រឹត្តទៅ ហូរទៅរឿយៗជានិច្ច តាមពេលតាមសម័យដែលសត្វបានធ្វើនោះឯង យើងមិនអាចចង្អុលបង្ហាញថា បាបនិងបុណ្យស្ថិតនៅត្រង់នេះត្រង់នោះ ឱ្យឃើញនឹងភ្នែកបានឡើយ សេចក្តីនេះឧបមាដូចជារុក្ខជាតិមានផ្លែទាំងឡាយ កាលដែលផ្កានិងក្តិបមិនទាន់ចេញមកខាងក្រៅ យើងក៏មិនអាចចង្អុលប្រាប់អ្នកដទៃឱ្យឃើញថា ផ្លែរបស់វាស្ថិតនៅត្រង់មែក ឬត្រង់ដើមបានឡើយ។ លុះត្រាតែរុក្ខជាតិទាំងនោះបញ្ចេញផ្កានិងក្តិបចេញមក ទើបយើង

អាចមើលឃើញច្បាស់ថា នោះហ្ន៎! ឈើបញ្ចេញផ្លែមកហើយតើ! ន័យនេះ មានសេចក្តីស៊ីគ្នាទៅនឹងពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតថា :

(១) បាបោបិ បស្សតី ភទ្រំ យាវ បាបំ ន បច្ចតិ
យទា ច បច្ចតី បាបំ អថ(បាបោ) បាបានិ បស្សតិ ។
ភទ្រោបិ បស្សតី បាបំ យាវ ភទ្រំ ន បច្ចតិ
យទា ច បច្ចតី ភទ្រំ អថ(ភទ្រោ) ភទ្រានិ បស្សតិ ។

ប្រែថា : មនុស្សបាបដរាបណាបើបាបមិនទាន់ឱ្យផលទេ ដរាបនោះមនុស្សបាបឃើញអំពើអាក្រក់ថាល្អ លុះតែកាលណាបាបឱ្យផល កាលនោះមនុស្សបាប ទើបឃើញអំពើអាក្រក់ថាអាក្រក់ពិតមែន ។

ដរាបណា អំពើល្អមិនទាន់ឱ្យផល ដរាបនោះមនុស្សល្អរមែងឃើញអំពើល្អថាអាក្រក់ លុះតែកាលណាអំពើល្អឱ្យផល កាលនោះមនុស្សល្អទើបឃើញអំពើល្អ ថាល្អពិតមែន ។

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា បាបវគ្គ

រឿងចុន្ទសូករិកៈ

១៧៩

ដើម្បីឱ្យជាក់ច្បាស់ថា "តើនរកមានដែរឬទេ ?" នោះ ខ្ញុំនឹងសង្ខេបរឿងមួយដែលមានសំដែងក្នុងគម្ពីរធម្មបទ ដើម្បីឱ្យញាតិញោមបងប្អូនប្រុសស្រីបានអាន ហើយពិចារណាដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញាចុះ ។

ចុន្ទសូករិកៈនោះ ជាអ្នកសម្លាប់តែសត្វជ្រូកយកសាច់លក់ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតពេញ ៥៥ ឆ្នាំ ។ កាលដែលគាត់សម្លាប់ម្តងៗ គាត់ចាប់ជ្រូកចងជើង រួចយកកំណាត់ឈើទៅដាក់ក្នុងមាត់ជ្រូក ដើម្បីឱ្យមាត់វាហារ បន្ទាប់មកគាត់ក៏យកទឹកក្តៅកំពុងពុះទៅចាក់ច្រកក្នុងមាត់សត្វជ្រូកទាំងអស់នោះ។ ទឹកក្តៅបានហូរចូលតាមមាត់ជ្រូក ហូរនាំយកអាហារចាស់អាហារថ្មី និងលាមកចេញមកតាមគូថទាំងអស់។ សត្វជ្រូកទាំងនោះក៏ដល់នូវទុក្ខវេទនាខ្លាំងខ្លោចផ្សា ហើយក៏ស្លាប់ទៅ ។ លុះជ្រូកនោះស្លាប់ហើយគាត់ក៏យកដំបង ៤ ជ្រុងទៅវាយដំឱ្យសាច់ជ្រូកទាំងនោះណែន ដើម្បីមានទម្ងន់ធ្ងន់ និងលក់បានថ្លៃ។ ដល់សម័យគាត់មានជម្ងឺ អំពើដែលគាត់ប្រព្រឹត្តនោះ ក៏បណ្តាលឱ្យភ្លើងអំពីអវីចិមហានរកឆេះ

ឡើងមក ដុតរោលគាត់ឱ្យក្តៅអន្ទះអន្ទែងស្ទុះបម្រះនទៀលឆ្វេឆ្វាវាវទៅមកដោយក្បាលជង្គង់ ហើយស្រែកយំមានសំលេងដូចសំរែកជ្រូកដែលគាត់សម្លាប់ដែរ ។ គាត់រងទុក្ខវេទនាយ៉ាងនេះអស់ ៧ ថ្ងៃ ទើបស្លាប់ៗហើយក៏ទៅកើតក្នុងអវីចីមហានរក ។

✵ ៚ ✵

ឧបមាទុក្ខក្នុងនរក

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (១) បុគ្គលពាលដែលប្រព្រឹត្តនូវអំពើទុច្ចរិតដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត លុះបែកធ្លាយរូបកាយស្លាប់ទៅ រមែងកើតក្នុងអបាយទុគ្គតិ វិនិបាតនរក ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីដែលអ្នកផងមិនគួរប្រាថ្នា មិនគួរត្រេកអរ មិនគួរពេញចិត្តនោះគឺនរក ។

---

(១) សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណាសក អដ្ឋមភាគ សុញ្ញតវគ្គ ពាលបណ្ឌិតសូត្រ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីនេះមិនងាយនឹងធ្វើឧបមាឱ្យដល់គិរិតនរកដែលមានទុក្ខបានឡើយ ។

កាលបើព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ មានភិក្ខុមួយរូបក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះព្រះអង្គអាចនឹងធ្វើសេចក្ដីឧបមាបានឬទេ ? ព្រះមានព្រះភាគតបថា ម្នាលភិក្ខុតថាគតនឹងអាចធ្វើបាន រួចទ្រង់សំដែងថា:

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពួករាជបុរសចាប់ចោរប្រព្រឹត្តអាក្រក់បានហើយនាំមកថ្វាយព្រះរាជារួចទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព អ្នកនេះជាចោរ ប្រព្រឹត្តអាក្រក់នឹងព្រះអង្គ បើទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យនិងដាក់អាជ្ញាណាដល់ចោរនោះ សូមទ្រង់ដាក់អាជ្ញានោះចុះ ។

ព្រះរាជាមានរាជឱង្ការថា នៃប្រស្នែងចូរអ្នករាល់គ្នាទៅយកលំពែងមួយរយចាក់បុរសនោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ។ ពេលថ្ងៃត្រង់បើបុរសនោះមិនទាន់ស្លាប់ទេ ចូរចាក់មួយរយលំពែងទៀត ។ លុះពេលរសៀលបើបុរសនោះនៅតែមិនស្លាប់ ចូរអ្នករាល់គ្នាយកលំពែងមួយរយទៅចាក់បុរសនោះទៀត ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ? បុរសនោះកាលបើគេចាក់ដោយលំពែងបីរយ តើនឹងទទួលរងទុក្ខទោមនស្សព្រោះលំពែងនោះជាហេតុដែរឬទេ ?

ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុរសនោះសូម្បីគេចាក់ដោយលំពែងតែមួយក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះលំពែងនោះជាហេតុទៅហើយ ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅចាក់ដោយលំពែងបីរយ ។

គ្រានោះឯងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចាប់យកនូវដុំថ្មតូចមួយប្រមាណប៉ុនបាតដៃហើយត្រាស់សួរភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ?

ដុំថ្មប្រមាណប៉ុនបាតដៃ ដែលតថាគតកំពុងកាន់នេះនិងស្តេចភ្នំហិមពាន្ត ណាធំជាង ?

ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដុំថ្មប្រមាណប៉ុនបាតដៃដែលព្រះអង្គកំពុងកាន់នេះតូចពេកណាស់ ប្រៀបផ្ទឹមនឹងស្តេចភ្នំហិមពាន្តនោះមិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់មួយចំណិតផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយសេចក្ដីនេះ មានឧបមេយ្យដូចបុរសដែលគេចាក់ដោយលំពែងបីរយ រមែងរង ទុក្ខទោមនស្សណាព្រោះលំពែងនោះជាហេតុ ។

ទុក្ខនោះឯង ប្រៀបផ្ទឹមនឹងទុក្ខរបស់នរកក៏មិនដល់នូវការ រាប់ផង មិនដល់មួយចំណិតផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង ,។

រឿងព្រះមាល័យ

ព្រះមាល័យ ជាអង្គព្រះអរហន្តមានមហិទ្ធិឫទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ។ ថ្ងៃមួយព្រះមាល័យប្រាថ្នាចុះទៅឋាន នរក ផ្កាឈូកដុះឡើងប៉ុនកង់រទេះទទួលលោក ហើយលោក អធិដ្ឋានដោយឫទ្ធិក៏អណ្ដែតចុះទៅដល់ឋាននរក ពេលបានឃើញ សត្វនរកកំពុងរងទុក្ខសែនមហាខ្លោចផ្សា ទើបលោកប្រើថាមពល បាដិហារ្យសំដែងឫទ្ធិ ធ្វើឱ្យកើតជាភ្លៀងរលត់ភ្លើងនរកគ្រប់

កន្លែងឱ្យត្រជាក់ស្រួល ធ្វើខ្ទះទង់ដែងឱ្យបែកខ្ទាត់ខ្ទាយ ធ្វើភ្នំភ្លើងឱ្យរលាយ ធ្វើរការដែកឱ្យបាក់ខ្ទេចខ្ទី ធ្វើទឹកស្ទឹងប្រៃឱ្យផ្អែមជាដើម ។ ពួកសត្វនរកមានចិត្តសប្បាយរីករាយជាខ្លាំងដោយធូរស្បើយអំពីសេចក្តីទុក្ខដ៏សែនខ្លោចផ្សា បាននាំគ្នាក្រឡេកទៅមើលឃើញព្រះមាល័យ ក៏ចូលទៅកុះករ លើកដៃប្រណម្យថ្វាយបង្គំរួចទូលសួរថា ព្រះតេជគុណនិមន្តមកអំពីណា ? ។ ព្រះមាល័យតបថាៈ អាត្មាមកពីជម្ពូទ្វីបជាទីនៅនៃមនុស្សលោក ។ សត្វនរកនិយាយទាំងយំស្រែកថា បពិត្រព្រះគុណម្ចាស់ យើងខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ជាលាភធំដុំណាស់ ចាត់ជាទស្សនានុត្តរិយៈយ៉ាងប្រសើរ ។

កាលពីថ្ងៃមុន ព្រះមហាមោគ្គល្លានបាននិមន្តមកប្រោសពួកយើងខ្ញុំឱ្យសេចក្តីសុខសប្បាយយ៉ាងអស្ចារ្យម្តងរួចមកហើយ ឥឡូវបានព្រះតេជគុណនិមន្តមកប្រោសពួកយើងខ្ញុំជាលើកទី ២ ជាភ័ព្វព្រេងល្អណាស់ សូមអង្វរព្រះតេជគុណមេត្តានិមន្តយាងស្តេចយមរាជឱ្យឃាត់ពួក នាយនិរយបាលកុំឱ្យធ្វើបាបពួកយើងពេក ។ ម្យ៉ាងទៀត ពេលលោកម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជម្ពូទ្វីបវិញ សូមផ្តាំញាតិមិត្តរបស់យើងខ្ញុំ ឱ្យពួកគេខំប្រឹងប្រែងធ្វើបុណ្យ

កុសល និងឧទ្ទិសកុសលកម្មឱ្យពួកយើងខ្ញុំផង ហើយសូមព្រះតេជគុណជួយហាមប្រាមដល់ពួកញាតិរបស់យើងខ្ញុំផង កុំឱ្យពួកគេធ្វើអំពើអាក្រក់ឱ្យសោះ ហេតុដែលនាំឱ្យពួកយើងធ្លាក់មកកាន់នរកសោយទុក្ខធ្ងន់សម្បើមអស្ចារ្យយ៉ាងនេះ ព្រោះកាលនៅជាមនុស្សយើងបានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ ច្រើនប្រការ មានការសំលាប់សត្វជាដើម ។

ព្រះមាល័យបានស្តាប់ពាក្យអង្វររបស់សត្វនរកដូច្នេះ ហើយក៏មានព្រះទ័យករុណាកើតឡើង ទើបចូលឈានមានអភិ-ញ្ញាជាទីតាំងហោះសំដៅទៅរកស្តេចយមរាជ បានដល់ប្រាសាទយ៉ាងលឿនប្រហែលផ្ទាត់ម្រាមដៃម្តង ។

គ្រានោះអាមាត្យឈ្មោះ សិរិគុត្ត អ្នកយាមទ្វារ ដឹងអធ្យាស្រ័យរបស់ព្រះថេរៈ ហើយក៏ចូលទៅក្រាបទូលដំណឹងដល់ស្តេចយមរាជៗ បានទ្រង់រាជានុញ្ញាតិឱ្យព្រះថេរៈចូលមកជួបដោយសិរី ។ ព្រះថេរៈនិមន្តចូលទៅក្នុងប្រាសាទបានគង់លើអាស-នៈដ៏សមគួរ ហើយស្តេចយមរាជព្រមទាំងបរិវារក៏ក្រាបបង្គំដោយគោរព រួចត្រាស់សួរថា : **កុតោ អាគច្ឆថ ភន្តេ** បពិត្រព្រះ

គុណម្ចាស់ដ៏ចំរើន តើព្រះគុណម្ចាស់និមន្តមកពីទីណាហ្នំ ? ចង់ជួប និងញោម តើមានថេរកិច្ចយ៉ាងណាខ្លះ ?

ព្រះមាល័យថ្វាយព្រះពរថា អាត្មាភាពធ្វើដំណើរមកពី ជម្ពូទ្វីប ប្រាថ្នាមកជួបនឹងព្រះអង្គ ។

យមរាជ : ព្រះតេជគុណម្ចាស់ព្រះនាមអ្វី ?

មាល័យ : អាត្មាភាពព្រះនាមមាល័យទេវថេរៈ។

យមរាជ : ញោមសង្ស័យណាស់ព្រះនាមរបស់ព្រះគុណ ម្ចាស់វែងអ្វីម្ល៉េះ ? តើបានសេចក្តីថាដូចម្តេចទៅ ?

មាល័យ : ថ្វាយព្រះពរ បើស្តេចមានប្រាថ្នាចង់ជ្រាបអំពី សេចក្តីនៃនាមរបស់អាត្មាភាព១ នឹងថ្វាយសេចក្តីបាន។ ដែល ឈ្មោះថា "មាល័យ"ព្រោះអាត្មាភាពតែងគង់នៅក្នុងកោះមាល័យ ដែលមានដើមខ្លឹមចន្ទន៏ក្រហមច្រើន បានជាអ្នកផងទាំងពួងហៅ អាត្មាថា "មាល័យ"ដូច្នេះ ជាប់ជាហូរហែមក ។ ពាក្យថា ទេវៈ ពី ព្រោះអាត្មាភាពជាវិសុទ្ធិទេពដ៏ប្រសើរជាងទេព្តានិងមនុស្សទាំង-ឡាយ។ ពាក្យថា"ថេរៈ"ពីព្រោះអាត្មាភាពជាអ្នកមាំមួនខ្ជាប់ខ្ជួន ដោយសីល សមាធិ បញ្ញា ។ រួមពាក្យថា: មាល័យ ទេវថេរៈ

បានសេចក្ដីថា : ព្រះមាល័យជាវិសុទ្ធិទេពខ្ជាប់ខ្ជួនដោយសីល សមាធិ បញ្ញា ។

យមរាជ : តាមដែលព្រះគុណវិសជ្ជនាមកនេះ ញោមស្ដាប់យល់ចូលចិត្តហើយ ប៉ុន្តែតើព្រះគុណម្ចាស់និមន្តមកនេះមានកិច្ច-ការអ្វី ?

មាល័យ : អាត្មាភាពធ្វើដំណើរមកកាន់សំណាក់របស់ព្រះ-អង្គក្នុងថ្ងៃនេះមានបំណងចង់សន្ទនាសាកច្ឆាការពិតថា: បណ្ដាសត្វនរកទាំងឡាយដែលបានរងទុក្ខវេទនារួចហើយ និងកំពុងរងទុក្ខព្រមទាំងបំរុងនឹងមករងទុក្ខក្នុងសំណាក់របស់ព្រះអង្គជាបន្តបន្ទាប់គ្នានេះ តើអំពើគ្រប់បែបយ៉ាងព្រះអង្គជាអ្នកបង្គាប់បញ្ជាឬ ? ឬមួយនាយ និរយបាលធ្វើដោយចិត្តឯងទៅទេ ?

យមរាជ : ញោមមិនបានចេញពាក្យបង្គាប់ដោយខ្លួនឯងទេ ។

មាល័យ : បើដូច្នេះទេ តើអ្នកណាជាអ្នកបង្គាប់បញ្ជាទៅ ?

យមរាជ :អំពើដែលសត្វលោកកាលនៅជាមនុស្សធ្វើដោយ កាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត ហ្នឹងហើយ ដែលបណ្ដាលឱ្យធ្លាក់មកទទួលផលបាបរបស់ខ្លួនយ៉ាងនេះ ។

មាល័យ ៖ ស្ដេចត្រាស់ថា មិនបានបង្គាប់ទេ គឺផលកម្ម ជាអ្នកបង្គាប់ អាត្មាភាពចូលចិត្តហើយ ប៉ុន្តែគួរដែរឬ? បើព្រះ-អង្គគង់នៅស្ងៀម កន្ទឹមកន្ទើយ មិនរវល់ មិនហាមប្រាមនាយនិរយបាល ឱ្យបន្ធូរបន្ថយបន្ធើរដៃខ្លះផង បណ្ដោយឱ្យធ្វើបាបគេទទេៗយ៉ាងនេះមិនសំណំសំនួនទាល់តែសោះ ។

យមរាជ ៖ ឰយ៉ា ! ព្រះមាល័យកិនញោមដូចជាគេកិនអង្ករហើយតើ ! រឿងនេះសូមពិតថា ញោមបន្ធូរបន្ថយមិនបានជាដាច់ខាត ។ ពីព្រោះញោមមិនមែនជាម្ចាស់បាបកម្មរបស់សត្វនរកទាំងនោះឯណា សត្វណាធ្វើបាបច្រើនក៏ត្រូវមកទទួលទោសធ្ងន់ សត្វណាធ្វើបាបតិចក៏ត្រូវទទួលទោសស្រាល ។ បើព្រះគុណម្ចាស់ចង់ជ្រាប ចាំញោមពិតឱ្យជ្រាបថា មនុស្សមានបាប កាលបើដល់ពេលស្លាប់ ត្រូវចុះមកកាន់ឋាននរកតាមកម្មរបស់ខ្លួននាំមកពួកនាយនិរយបាលបានបណ្ដើរមកឱ្យញោមៗ ឃើញហើយក៏មានចិត្តអាណិតស្ទើរបែកប្រមាត់ ។ កាលនាយនិរយបាលសូត្របញ្ជីទោសអាក្រក់ឱ្យស្ដាប់ហើយ ញោមរឹតតែអាសូរឡើង រួចញោមក៏បានសួរនូវទេវទូតទាំងឡាយ៥ប្រការក្នុងទីចំពោះមុខសត្វនោះ ដើម្បីឱ្យសត្វទាំងឡាយនោះអានស្មារតីឆ្លើយរួចនូវបញ្ហាណាមួយ

ញោមនឹងលើកលែងទោសឱ្យឡើងទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ។ ប៉ុន្តែ ពុំងាយមានឃើញសត្វណាមួយឆ្លើយរួចសោះ ថែមទាំងពោលពាក្យទ្រគោះបោះបោកមកលើញោមទៀតផង។ ញោមទ័លគំនិតក៏បង្គាប់ឱ្យនាយនិរយបាលនាំខ្លួនទៅទម្លាក់ក្នុងរណ្ដៅនរក ឱ្យសោយទុក្ខតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យរាងចាល ។

មាល័យ : យីអើ! មកពីនោះមកដល់នេះ គឺសង្ខាតមកសួរការទេតើ បើមិនកិនធ្វើម្ដេចនឹងបានអង្ករ បើមិនសួរធ្វើម៉េចនឹងបានដឹងខុសត្រូវ ។ តើមហាបពិត្រសួរនូវទេវទូតនោះយ៉ាងដូចម្ដេចទៅ ? ទេវទូតទាំង ៥ ប្រការនោះ គឺអ្វីខ្លះទៅ ?

យមរាជ :បពិត្រព្រះគុណម្ចាស់ !បន្ទាប់ពីនាយនិរយបាលបានអានបញ្ជីទោសកំហុសរបស់សត្វនោះហើយ ញោមក៏សួរទេវ-ទូតទាំង ៥ ប្រការដោយសំដីទន់ភ្លន់ ផ្អែមល្ហែមថា :

ទេវទូតទី ១ (១)

យមរាជ = "អម្ភោ ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ បឋមំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ " ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវទេវទូតទី ១ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

(១) មជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណាសក សុញ្ញតវគ្គ ទេវទូតសូត្រ

បុរស = " នាទ្ទសំ ភន្តេតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ ="អម្ភោ ប្ញុរិស ។ល។ សេមានត្ថិ" ម្នាលបុរស ដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញកូនខ្ចីកំពុងដេកផ្ងារ ដេកត្រាំក្នុងទឹកមូត្រ និង លាមករបស់ខ្លួនក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

បុរស = "អទ្ទសំ ភន្តេតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ។

យមរាជ ="អម្ភោ ប្ញុរិស តស្ស ។ល។ មនសាតិ" ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន តាំងតែពីអ្នកធំដឹងក្តីរហូតដល់ខ្លួនចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា អាត្មាអញនេះឯង មានជាតិគឺការកើតជាធម្មតា មិនអាចកន្លងនូវជាតិទៅបានឡើយ កាលណាបើអាត្មាអញស្លាប់ទៅនឹងត្រូវត្រឡប់មកកើតដេកនៅប្រឡាក់ដោយទឹកមូត្រនិងលាមករបស់ខ្លួនឯងទៀតមិនខាន បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្តដូច្នេះ ដែរឬ ?

បុរស = "នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងគិតឃើញដូច្នោះបាន

ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ (ខ្ញុំព្រះអង្គគិតតែពីការរកស៊ី ចិញ្ចឹមជីវិតតែប៉ុណ្ណោះ) ។

យមរាជ ="អម្ភោ បុរិស បមាទតាយ ៗលៗ បដិសំ-
ទេតិស្សសីតិ " ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្ដីប្រមាទ បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្ដីប្រមាទយ៉ាងណា ពួកនិរយបាលនឹងធ្វើ (ទារុណកម្មដល់អ្នកឯង) យ៉ាងនោះ ព្រោះបាបកម្មរបស់អ្នកឯងនោះ មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបងប្អូនប្រុសធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបងប្អូនស្រីធ្វើឱ្យទេ មិនមែនពួកមិត្តអាមាត្យធ្វើឱ្យទេ មិនមែនពួកញាតិសាលោហិតធ្វើឱ្យទេ មិនមែនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ធ្វើឱ្យទេ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុ៎ះ គឺអ្នកឯងធ្វើខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ទេវទូតទី ២

កាលបើបុរសនោះ ឆ្លើយថាខ្លួនមិនបានស្គាល់នូវទេវទូតទី១ ព្រោះហេតុតែខ្លួនជាមនុស្សប្រមាទដូច្នេះហើយ ស្ដេចយមរាជក៏តាំងផ្ដើមសួរដេញដោល សួរឈ្លេចឈ្លីនូវទេវទូតទី២ ទៀតថា :

យមរាជ = "អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុ-
ស្សេសុ ទុតិយំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ "ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន
អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវទេវទូតទី២ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្ស
លោកទេឬ ?

បុរស = "នាទ្ទសំ ភន្តេតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ?

យមរាជ = "អម្ភោ បុរិស ។ល។ គិលកាហត-
គត្តន្តិ " នៃបុរសដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងមិនបានឃើញស្ត្រី ឬបុរស
ដែលមានអាយុ ៨០ឆ្នាំ ៩០ឆ្នាំ ឬ ១០០ឆ្នាំ ដែលចាស់គ្រាំគ្រា
មានឆ្អឹងជំនីរកោងដូចជាបង្កង់ផ្ទះ មានកាយកោងកាន់ឈើច្រត់
ដើរទៅញ័ររន្ធត់ក្តៅអន្ទះសា មានធ្មេញបាក់ មានសក់ស្កូវ មាន
ក្បាលឆក មានក្បាលទំពែក មានស្បែកជ្រីវជ្រួញ មានខ្លួនសៅ
ហ្មងដោយប្រជ្រុយ ក្នុងមនុស្សលោកទេឬ ?

បុរស = "អទ្ទសំ ភន្តេតិ ": សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ។

យមរាជ ="អម្ភោ បុរិស ។ល។ មនសាតិ" ម្នាល
បុរសដ៏ចំរើន ចាប់តាំងពីអ្នកឯងធំដឹងក្តីរហូតដល់ចាស់ តើអ្នក

ធ្លាប់មានគំនិតថា អាត្មាអញមានសេចក្តីចាស់គ្រាំគ្រាជាធម្មតា មិនអាចគេចវេះអំពីសេចក្តីចាស់គ្រាំគ្រាទៅបានឡើយ បើដូច្នេះ(មុនពេលដែលអាត្មាអញ ក្លាយទៅជាមនុស្សចាស់ជរា) អាត្មាអញគួរតែធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា និងដោយចិត្ត (ឱ្យបានច្រើន) ដូច្នេះដែរឬ ?

បុរស = "**នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ**" សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច (នឹងគិតឃើញទេ) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ ="**អម្ភោ បុរិស បមាទតាយ ។ល។ បដិសំវេទិស្សសីតិ** ": ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត។ អើ បុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្តីប្រមាទ (ហើយធ្វើនូវអំពើបាបកម្ម) យ៉ាងណា នាយនិរយបាលនឹងធ្វើ(នូវទោសដល់អ្នក) យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតបាបកម្មរបស់អ្នកនោះ មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុ៎ះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ទេវទូតទី ៣

ស្តេចយមរាជក៏បន្តសួរដេញដោល សួរឈ្លេចឈ្លីនូវទេវ-ទូតទី ៣ បន្តទៀត ៖

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទស មនុស្សេសុ តតិយំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ**" ៖ ម្នាល បុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវទេវទូតទី ៣ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្សលោក ទេឬ ?

បុរស = "**នាទ្ទសំ ភន្តេតិ** "៖ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ ។ល។ បុរិសំ វា អាពាធិកំ ទុក្ខិតំ ពាឡ្ហគិលានំ សកេ មុត្តករីសេ បលិបន្នំ សេមានំ អញ្ញេហិ វុដ្ឋាបិយមានំ អញ្ញេហិ សំវេសិយមានន្តិ**" ៖ នែបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនធ្លាប់បានឃើញស្ត្រី ឬបុរសដែលមានជំងឺដល់នូវសេចក្តីលំបាក កំពុងដេកត្រាំក្នុងទឹកមូត្រលាមករបស់ខ្លួន(មានការលំបាកយ៉ាកយ៉ាប់ដោយជម្ងឺទាំងឡាយដូចជាគ្រុនក្តៅ គ្រុនចាញ់ រោគថ្លើម រោគខ្យល់ រោគធ្លាក់ឈាមជាដើម ដេកថ្ងូរហ៊ឺះ) លុះតែមានពួកជនដទៃជួយគ្រាហ៍ ទើបក្រោកឡើងរួច ក្នុងមនុស្សលោកដែរឬ ?

បុរស = "**អទ្ធសំ ភន្តេតិ** ": សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស តស្ស ។ល។ មនសាតិ** " : ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន តាំងតែពីអ្នកធំដឹងក្ដីរហូតដល់ចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា អាត្មាអញនេះមានជម្ងឺជាធម្មតា មិនអាចកន្លងបង់នូវជម្ងឺទៅបានឡើយ បើដូច្នេះ(មុនពេលដែលរោគទាំងឡាយចូលមកយាយីរុករានរូបកាយរបស់អាត្មាអញ) គួរណាស់តែអាត្មាអញធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ដូច្នេះដែរឬទេ ?

បុរស = "**នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ** ": សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច(នឹងគិតឃើញ)ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស បមាទ- វតាយ ។ល។ បដិសំវេទិស្សសីតិ** ": ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្ដីប្រមាទបានជាអ្នកឯង មិនបានធ្វើសេចក្ដីល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្ដីប្រមាទ

(ប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវបាបកម្ម)យ៉ាងណា នាយនិរយបាលនឹងធ្វើ (នូវទោសដល់អ្នក)យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតថាបាបកម្មរបស់អ្នកឯងនោះមិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ បាបកម្មនុ៎ះគឺអ្នកឯង បានប្រព្រឹត្តធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនេះវិញ ។

ទេវទូតទី ៤

បន្ទាប់មកស្ដេចយមរាជក៏បន្តសួរ ឈ្លេចឈ្លីនូវទេវទូត ទី៤ជាបន្តទៀតថា :

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទសំ មនុស្សេសុ ចតុត្ថំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ** ": នែបុរសដ៏ចំរើន តើអ្នកឯងធ្លាប់បានឃើញទេវទូតទី ៤ ដែលប្រាកដក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

បុរស = "**នាទ្ទសំ ភន្តេតិ**" : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ ។ល។ អទ្ទសន្តេតិ**": ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងធ្លាប់បានឃើញនូវព្រះរាជាទាំង-ឡាយ កាលចាប់ចោរដែលប្រព្រឹត្តិអាក្រក់បានហើយ តែងត្រាស់

បង្គាប់ឱ្យគេធ្វើទោសទាំងឡាយច្រើនប្រការដល់ចោរនោះ ដូចជាឱ្យវាយដំច្រំធាក់ ឱ្យកាត់ដៃ កាត់ជើង កាត់ស្លឹកត្រចៀក កាត់ច្រមុះ ដាក់គុក ដាក់ច្រវាក់ ។ល។ រហូតដល់សម្លាប់ដោយការព្យួរក ឬកាត់កជាដើម ដូច្នេះដែរឬទេ ?

បុរស = "អទ្ទសំ ភន្តេតិ" : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ = "អម្ភោ បុរិស តស្ស ។ល។ មនសាតិ" នៃបុរសដ៏ចំរើន កាលអ្នកឯងធំដឹងក្តីឡើងរហូតដល់ចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា ការប្រព្រឹត្តនូវអំពើលាមក អំពើបាប អំពើអកុសល សូម្បីតែក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏ត្រូវគេធ្វើទោស ដាក់ទារុណកម្មយ៉ាងនេះទៅហើយ ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅទុក្ខទោសនៅក្នុងបរលោក បើដូច្នេះគួរណាស់តែអាត្មាអញប្រញាប់ប្រញាល់ធ្វើនូវអំពើល្អដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ដូច្នេះដែរឬទេ ?

បុរស = "នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ" សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច(នឹងគិតឃើញ)ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ ="អម្ភោ បុរិស បមាទតាយ ។ល។ បដិសំវេទិស្សសីតិ" = ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្ដីប្រមាទ បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្ដីប្រមាទ(ហើយធ្វើនូវអំពើបាប)យ៉ាងណា ពួកនាយនិរយបាលនឹងធ្វើ(ទារុណកម្មដល់អ្នកឯង)យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតបាបកម្មរបស់អ្នកឯងមិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ទេវទូតទី ៥

បុរសនោះ បើទោះបីជាស្ដេចយមរាជសួរដេញដោលតាំងពីទេវទូតទី ១ រហូតដល់ទេវទូតទី ៤ ក៏នៅតែជាអ្នកមិនមានស្មារតីដដែល ព្រោះភារៈនៃខ្លួនជាមនុស្សធ្លាប់មានសេចក្ដីប្រមាទ ប្រកបដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិនជឿបុណ្យបាប មិនដឹងគុណទោស ស្ដេចយមរាជក៏ចាប់ផ្ដើម សួរទេវទូត ទី ៥ ជាលើកចុងក្រោយ :

យមរាជ = "អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ អទ្ទសំ មនុស្សេសុ បញ្ចមំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ" = ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនធ្លាប់ឃើញនូវទេវទូតទី ៥ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្សលោកទេឬ ?

បុរស = "**នាទ្ទសំ ភន្តេតិ** "សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនធ្លាប់បានឃើញទេ ។

យមរាជ = "**អម្ភោ បុរិស ន ត្វំ ។លៗ ឥត្ថិំ វា ជានន្តិ**" = នៃបុរសដ៏កំសត់ តើអ្នកឯងមិនធ្លាប់បានឃើញស្ត្រី ឬបុរសដែលស្លាប់អស់មួយថ្ងៃ ឬស្លាប់អស់ពីរថ្ងៃ ឬស្លាប់អស់បីថ្ងៃ កំពុងហើមប៉ោង មានសម្បុរខៀវ ច្រើនមានខ្ទុះឈាមហូរចេញតាមទ្វារផ្សេងៗឬទេ ?

បុរស = "អទ្ទសំ ភន្តេតិ" = សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ =" អម្ភោ បុរិស តស្ស ។លៗ មន-សាតិ"= ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន ចាប់តាំងពីកាលដែលអ្នកឯងធំដឹងក្តីរហូតដល់ចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា (ទីបំផុតអាត្មាអញនឹងក្លាយទៅជាសាកសពមានសភាពហើមប៉ោង មានខ្ទុះនិងឈាមហូរចេញតាមទ្វារទាំងឡាយ ដូចជាសាកសពដែលកំពុងប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខ

របស់អាត្មាអញនេះ ដូច្នោះដែរមិនខាន) អាត្មាអញមានសេចក្ដីស្លាប់ជាធម្មតា មិនអាចគេចផុតពីសេចក្ដីស្លាប់បានឡើយ បើដូច្នេះ មុនពេលសេចក្ដីស្លាប់មកដល់អាត្មាអញត្រូវធ្វើអំពើល្អ ជាបុណ្យកុសលដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ដូច្នេះដែរឬទេ ?

បុរស="នាសក្ខិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ ភន្តេតិ"=សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ= "អម្ភោ បុរិស បមាទវតាយ ។ល។ បដិសំវេទិស្សសីតិ " ម្នាលបុរស ព្រោះតែសេចក្ដីប្រមាទ (មិនស្គាល់នូវទេវទូតទាំងឡាយនោះហើយ) បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្ដីប្រមាទយ៉ាងណា ពួកនាយនិរយបាលនឹងធ្វើទោសដល់អ្នកឯង យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតថាបាបកម្មរបស់អ្នកឯងនោះ មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនជាទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុ៎ះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះដោយខ្លួនឯង។

បពិត្រព្រះមាល័យដ៏ចំរើន សូមព្រះគុណម្ចាស់ស្ដាប់មើលចុះ សូម្បីតែញោមសាកសួរដេញដោល សួរឈ្មេចឈ្មើនូវទេវទូត

ជាគម្រប់៥យ៉ាងនេះហើយ សត្វទាំងអស់នោះនៅតែរកគិតដល់បុណ្យកុសលមិនឃើញដដែល ដូចដែលព្រះគុណម្ចាស់ទ្រង់ជ្រាបស្រាប់ហើយ ធម្មតាគ្រូក្តី មាតាបិតាក្តី តែងហាមប្រាមកូនចៅរបស់ខ្លួនមិនឱ្យប្រព្រឹត្តខុសទុកមុនជាញយៗ លុះកូននោះប្រព្រឹត្តកន្លងនូវដំបូន្មានរបស់ខ្លួន គ្រូឬមាតាបិតាតែងចាប់កំហុស ហើយធ្វើទោសដាក់ទណ្ឌកម្ម មានការវាយនិងជេរជាដើម ក៏ព្រោះតែសេចក្តីអាណិតស្រឡាញ់កូន ចង់ឱ្យកូននោះល្អ យ៉ាងណាមិញញោមក៏មានមេត្តាសត្វនរកនោះដូច្នោះដែរ បានសួរនូវទេវទូត៥ដង បញ្ជាក់ជាមុនញយៗ ឱ្យមានស្មារតីភ្ញាក់រលឹកឡើង បើសិនជាសត្វណាឆ្លើយរួចនូវ ខ ណាមួយ ក៏ទុកជាបានការ នឹងឱ្យរួចទោស។ ដល់សួរទៅថា មិនដឹងមិនយល់គ្រប់តែទាំងអស់ដូច្នេះឃើញថាសត្វនេះប្រមាទហើយស្រវឹងពេញទីចំពោះមុខទុក្ខទាំង ៥ ប្រការ មិនសមនឹងឱ្យបានឋានខ្ពស់នៅទេ ព្រោះហេតុដូច្នោះឯងបានជាញោមបង្គាប់ឱ្យនាយនិរយបាល នាំយកទៅទំលាក់ក្នុងរណ្តៅនរកតាមផលកម្មទៅ ។

បើម្លឹងៗ តើព្រះមាល័យយល់ដូចម្តេចដែរ ?តើឱ្យញោមធ្វើដូចម្តេចទៅទៀត ?

ព្រះមាល័យបានសន្ទនាផ្ទាល់ជាមួយស្តេចយមរាជ អស់រយៈពេលយ៉ាងយូរ ក៏ឃើញថា ស្តេចយមរាជមានអធ្យាស្រ័យអនុគ្រោះដល់សត្វនរកល្អដែរ ទើបថ្វាយព្រះពរថា សាធុ! សាធុ! ហើយព្រះមាល័យលាស្តេចយមរាជ ត្រឡប់មកកាន់ឋានមនុស្សវិញ ហើយព្រះមាល័យបាននិមន្តទៅប្រាប់ញាតិមិត្តរបស់សត្វនរកគ្រប់ច្រកល្ហកតាមបណ្តាំរបស់សត្វនរក ។

ពួកប្រជាជនបានឮហើយ មានចិត្តភ័យខ្លាចចំពោះទុក្ខទោសក្នុងនរកជាខ្លាំង ហើយក៏បាននាំគ្នាទំលាក់ចោលនូវបាបគ្រប់បែបយ៉ាង និងនាំគ្នាធ្វើបុណ្យឱ្យទានរក្សាសីល ចំរើនភាវនាប្រមូលផ្តុំប្រជុំកុសល ឧទ្ទិសមគ្គផលទៅដល់នរកប្រេតជាញាតិរបស់ខ្លួន នៅចំពោះព្រះភ័ក្ត្រព្រះមាល័យ ។ ពួកសត្វនរកប្រេតខ្លះដែលមានបាបកម្មស្រាលៗ ក៏បានទទួលនូវការអនុមោទនាបុណ្យកុសល ហើយបានរួចរបូតចាកស្ថាននរកប្រេតទៅទីស្ថានសុខក្សេមក្សាន្តទៅ ។

សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកបរលោក

ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ! យមរាជ ក្រោយពេលដែលបានចោទសួរបុរសនោះនូវទេវទូតទាំង ៥ ចប់ហើយ (តែបុរសនោះឆ្លើយមិនរួចសូម្បីមួយ ខ ណាសោះ ស្តេចក៏បានធ្វើនូវតរិយាបថស្ងៀមកន្តើយ ។

ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ! លំដាប់នោះឯង នាយនិរយបាលទាំងឡាយក៏ធ្វើកម្មករណ៏ឈ្មោះបញ្ចពិធពន្ធន៍ (ចំណង៥ប្រការ) ចំពោះបុរសនោះ គឺផ្តេកបុរសនោះ ហើយបោះដែកគោលក្តៅត្រង់ដៃសងខាងនិងត្រង់ជើងទាំងសងខាង ហើយនិងចំពាក់កណ្តាលទ្រូង ។ បុរសនោះសោយទុក្ខវេទនាខ្លាំងក្លាខ្លោចផ្សា ដរាបណាបាបកម្មមិនទាន់អស់ ក៏ពុំទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជួនកាលនាយនិរយបាលចាប់បុរសនោះផ្តេកផ្ងារហើយច្រាសដោយពូថៅ ជួនកាលចាប់ជើងលើកឡើងលើ ដាក់ក្បាលសំយ៉ុងចុះ ហើយពន្លះដោយកាំបិត ជួនកាលទឹមបុរសនោះនឹងរទេះបរទៅមកលើផ្ទៃដែកក្តៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្រហមច្រាល ជួនកាលប្រើបុរសនោះឱ្យរត់ឡើងរត់ចុះតាមភ្នំ

ធំៗដែលមានភ្លើងកំពុងឆេះសន្ធោសន្ធៅ ជួនកាលចាប់ជើងក្របួច ចោលទៅក្នុងខ្ទះទង់ដែងដែលមានទឹកក្តៅកំពុងតែពុះកញ្ជ្រោល យ៉ាងខ្លាំងក្លា។ សត្វនរកដែលត្រូវស្ងោរក្នុងខ្ទះទង់ដែង មានចល-នាស្ទុះស្ទាដូចពពុះទឹក ជួនកាលអណ្តែតឡើង ជួនកាលលិចចុះ ជាសត្វមានសេចក្តីទុក្ខក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ជួនកាលនាយនិរយបាល ចាប់បុរស នោះបោះចូលទៅក្នុងមហានរក ។ មហានរកមានមុំ៤ មានទ្វារ៤ ខាងក្នុងចែកចេញជាចំណែកតូច ចំណែកធំ មានកំពែងដែកពទ្ធ ជុំវិញ មានគ្របបិទពីលើធ្វើដោយដែក រណ្តៅនៃមហានរកទាំង មូលមានភ្លើងឆេះសន្ធោសន្ធៅសព្វទាំងអស់ គឺអណ្តាតភ្លើងឆាប ឆេះពីជញ្ជាំងខាងកើតដល់ជញ្ជាំងខាងលិច ពីជញ្ជាំងខាងជើង ។ល។ ឆេះពីផ្ទៃខាងលើដល់បាតខាងក្រោម ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ! ក្នុងសម័យខ្លះ គឺយូរៗមានម្តង ទ្វារ ខាងមុខនៃមហានរកក៏បើកចេញមកបុរសនោះក៏រត់យ៉ាងលឿន កាលណាគេខំរត់លឿន សាច់ ស្បែក សសៃ ឆ្អឹង ខួរក្នុងឆ្អឹង ក៏ឆេះខ្លោចក្លាយជាផេះអស់តែត្រឡប់កើតជាថ្មីទៀតដូចដើមវិញ

ហើយពុំដែលបានចេញផុតពីទ្វារនរកនោះម្តងណាឡើយ ។ គេសោយទុក្ខក្លាខ្លាំង ខ្លោចផ្សា ដរាបណាបាបកម្មមិនទាន់អស់ ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ក្នុងពេលនោះទ្វារខាងក្រោយ ខាងជើង ខាងត្បូងនៃមហានរកនោះក៏បើកចេញ បុរសនោះរត់យ៉ាងលឿន ដើម្បីចេញមកក្រៅ ក្នុងខណៈនោះ សាច់ ស្បែក សរសៃ ឆ្អឹង ។ល។ ខួរក្នុងឆ្អឹង ក៏ឆេះទៅជាផេះ បុរសនោះបានរត់ទៅដល់ទ្វារ តែពុំទាន់បានចេញផុតទ្វារនៃមហានរកៗ ក៏បិទវិញ ។ បុរសនោះ នៅសោយទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា កាលណាបើបាបកម្មមិនទាន់អស់ ក្នុងកាលនោះក៏មិនទាន់ស្លាប់ឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានពេលខ្លះ បុរសនោះចេញតាមទ្វារក្រោយនៃមហានរកនោះ ហើយក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនរកមួយទៀតឈ្មោះ គូថនរក(នរកដែលពោរពេញទៅដោយលាមក) ទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! នៅក្នុងគូថនរកនោះ មានដង្កូវមានមាត់ស្រួចដូចម្ជុល សាច់ ស្បែក ឆ្អឹង សរសៃ ។ល។ ខួរក្នុងឆ្អឹងនៃបុរសនោះ សត្វដង្កូវទាំងនោះខាំស៊ីអស់ពុំមានសល់ឡើយ ។

បុរសនោះសោយទុក្ខក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា តែបើបាបកម្មមិនទាន់អស់ក៏មិនទាន់ស្លាប់ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពេលបុរសនោះរួចពីគូថនរកទៅក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងរណ្តៅនរកមួយទៀតឈ្មោះ ថាកុក្កុលនរក(នរកផេះក្តៅ) ពេលដែលធ្លាក់ទៅហើយ គេសោយទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា ដរាបណាបាបកម្មនោះមិនទាន់អស់ ដរាបនោះក៏មិនទាន់ស្លាប់ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានព្រៃរកាដ៏ធំខ្ពស់ត្រដួចឡើងមួយយោជន៏ មានបន្លា ១៦ ធ្នាប់ ភ្លើងឆេះក្តៅសព្វ ភ្លឺច្រាលវន្ទាលសន្ធោសន្ធៅតាំងនៅបន្ទាប់គ្នានិងកុក្កុលនរកនោះឯង ។ ពួកនាយនិរយបាល ក៏ប្រើបុរសនោះឱ្យឡើងឱ្យចុះអំពីព្រៃរកានោះ។ បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សាលើដើមរកានោះ បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ត្រឹមណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ព្រៃស្លោសសិតធំតាំងនៅបន្ទាប់គ្នានឹងព្រៃរកានោះឯង ។ បុរសនោះចូលទៅក្នុងព្រៃស្លោសសិតនោះ។ ខ្យល់បក់ស្លឹកស្លោសសិតហើយមកកាត់ដៃកាត់ជើង កាត់ស្លឹកត្រចៀកទាំងច្រមុះ (របស់បុរសនោះ) ។ បុរសនោះសោយ

ទុក្ខវេទនាយ៉ាងក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សាក្នុងព្រៃសសិតនោះ បើបាបកម្ម មិនទាន់អស់ត្រឹមណាក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានស្ទឹងទឹកផ្សា(ប្រៃ)ដ៏ធំតាំងនៅបន្ទាប់នឹងព្រៃស្មៅសសិតនោះឯង ។ បុរសនោះក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹងនោះទៀត។ បុរសនោះជួនកាលអណ្តែតបណ្តោយខ្សែទឹក ជួនកាលអណ្តែតច្រាសខ្សែទឹក ជួនកាលអណ្តែតទាំងបណ្តោយទឹកទាំងច្រាសទឹកក្នុងស្ទឹងនោះ។ បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពួកនិរយបាលយកសន្ទូចស្ទូចវាត់ឡើងមកដាក់លើគោក ហើយសួរយ៉ាងនេះថា នែបុរស អ្នកឯងប្រាថ្នាអ្វី ? បុរសនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនខ្ញុំឃ្លានបាយ។ ពួកនិរយបាល ក៏យកកង្វេរដែកក្តៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះសព្វ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលសន្ធោសន្ធៅ មកបើកមាត់បុរសនោះ ហើយញាត់នូវដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះចូលទៅក្នុងមាត់ ដុំទង់ដែងនោះក៏ឆេះបបូរមាត់ ឆេះមាត់ ឆេះបំពង់ក ឆេះពោះ នាំយកទាំងពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូចរបស់បុរសនោះចេញមកខាងក្រោម

បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សាក្នុងនរកនោះ បើបាបកម្ម មិនទាន់អស់ត្រឹមណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពួកនិរយបាលសួរបុរសនោះទៀតថា នែបុរស អ្នកឯងប្រាថ្នាអ្វី ? បុរសនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំស្រេកទឹកណាស់។ និរយបាល ក៏យកកង្វេរដែកដ៏ក្តៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះសព្វ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលមកបើកមាត់បុរសនោះ ហើយបង្ហូកទឹកទង់ដែងដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះសព្វភ្លឺច្រាលរន្ទាលសន្ធោសន្ធៅទៅក្នុងមាត់ ។ ទឹកទង់ដែងក៏ឆេះ បបូរមាត់ ឆេះមាត់ ឆេះបំពង់ក ឆេះពោះ នាំយកទាំងពោះវៀនធំ ទាំងពោះវៀនតូច របស់បុរសនោះ ចេញមកខាងក្រោម។ បុរសនោះសោយទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា ក្នុងនរកនោះ បើបាបកម្ម មិនទាន់អស់ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បន្ទាប់មក) ពួកនិរយបាល ក៏បោះទំលាក់បុរសនោះទៅក្នុងមហានរកវិញ។

ហេតុអ្វីសត្វនរកមិនស្លាប់?

សេចក្តីនេះគួរឱ្យមានសេចក្តីសង្ស័យណាស់ដែរ តាមដែលយើងបានអានពីខាងដើមមក យើងបានដឹងថា សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកធ្ងន់ក្រៃពេកណាស់ មិនអាចនឹងពណ៌នាប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីទុក្ខក្នុងមនុស្សបានឡើយ ចុះហេតុអ្វីក៏សត្វនរកនៅតែមិនស្លាប់ ? សេចក្តីនេះខ្ញុំមិនបានបកស្រាយទេ តែសូមនិមន្តនិង អញ្ជើញមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយសិក្សាអំពីការសន្ទនាសាកច្ឆាររវាងព្រះបាទ **មិលិន្ទាធិរាជ** និងព្រះអរហន្តមួយព្រះអង្គព្រះនាម **នាគសេនត្ថេរ** ដូចតទៅ :

ស្តេចមិលិន្ទ្រ:[(១)] (បពិត្រលោកម្ចាស់ សេចក្តីថា : ភ្លើងនរកមានកំដៅក្តៅជាទីបំផុត ជាងភ្លើងជាប្រក្រតីសព្វថ្ងៃនេះ ឯភ្លើងយើងជាប្រក្រតីនេះ ថាបើបុគ្គលនឹងយកដុំថ្មយ៉ាងតូចប្រមាណប៉ុនកំភួនដៃឬ ប៉ុនកំភួនជើងទៅដាក់ដុតក្នុងគំនរភ្លើងយ៉ាងធំៗ អស់ពេលប្រហែលមួយថ្ងៃក៏ដោយ ឯដុំថ្មតូចនោះមិនអាច

---

(១) មិលិន្ទបញ្ហា ត្រង់ បកតិអគ្គិតោនេរយគ្គីនំ ឧណ្ហាការបញ្ហា

រលាយទៅបានឡើយ ចំណែកភ្លើងក្នុងស្ថាននរកនោះ ថាបើមានដុំថ្មយ៉ាងធំប៉ុនផ្ទះធ្លាក់ចុះទៅក្នុងនរកនោះ ដុំថ្មធំនោះឯងក៏នឹងរលាយសាបសូន្យទៅមួយរំពេចមិនខានឡើយ ។ ពាក្យពោលយ៉ាងនេះខ្ញុំមិនជឿសោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀតថា សត្វដែលកើតក្នុងស្ថាននរកនោះមានអាយុវែងរាប់ពាន់ឆ្នាំ។ បើភ្លើងនរកនោះមានកំដៅដល់ម្លោះ ហេតុអ្វីក៏មិនឆេះកំទេចសត្វនរកឱ្យស្លាប់មួយរំពេចទៅ ? ម្តេចក៏ឱ្យរស់នៅយូរម្ល៉េះ ? សេចក្តីយ៉ាងនេះខ្ញុំរកជឿមិនបានសោះលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនត្ថេរៈ បពិត្រមហារាជ! ចុះមហាបពិត្រស្តេចជ្រាបដែរឬថា មេក្ងោក មេមាន់ មេក្រពើ និងមេអណ្តើកទាំងឡាយនោះវាតែងទំពារស៊ី ឬតែងលេបនូវដុំថ្ម ឬដុំគ្រួស (ឬគ្រាប់ស្រូវ) ទាំងឡាយទៅក្នុងពោះវាមែនឬមិនមែនទេមហារាជ ?

ម: **អាម ភន្តេ** បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ! ឯពាក្យនោះមែនយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ន: **តានិ បន តានិ មហារាជ** បពិត្រមហារាជ ចុះដុំថ្មឬដុំគ្រួស (ឬគ្រាប់ស្រូវ) ដែលចូលទៅក្នុងផ្ទៃ ប្រហែលជារលួយដែរឬអ្វី មហារាជ ?

ម: អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ! ឯដុំទាំងនោះតែងក្តៅរលួយទៅមិនមានសេសសល់ទេ ។

ន: បពិត្រមហារាជ ! ចុះគភ៌គឺពងឬ កូនដែលនៅក្នុងផ្ទៃមេនៃសត្វទាំងនោះប្រហែលជារលួយរលាយអស់ដូចជាដុំថ្ម និង ដុំគ្រួស (ឬគ្រាប់ស្រូវ) នោះឬដូចម្តេច ?

ម: ន ហិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ! គភ៌ ឬកូនរបស់សត្វទាំងនោះមិនរលួយរលាយឡើយលោកម្ចាស់ ។

ន: តេន ការណេន ព្រោះហេតុដូចម្តេចមហាបពិត្រ ត្រង់ដុំថ្មនិងដុំគ្រួស(ឬគ្រាប់ស្រូវ) ចេះឆេះរលួយទៅបាន ឯគភ៌ដែលស្ថិតនៅក្នុងពោះនៃសត្វនោះដូចគ្នាដែរ បែរទៅជាមិនរលួយ សេចក្តីនេះគួរឱ្យសង្ស័យដែរមហារាជ តើស្តេចនឹងទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងណា?

ម: មញ្ញាមិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ! ឯគភ៌របស់សត្វដែលមិនរលួយ ដូចអាហារទាំងពួងនោះ ព្រោះគភ៌នោះអាស្រ័យនៅដោយកំលាំងនៃផលកុសល ឬ អកុសលដែលសត្វនោះបានធ្វើហើយនោះឯង សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន : ឯវមេវ ខោ មហារាជបពិត្រស្តេចមហារាជ ! សេចក្តីនេះប្រៀបដូចសត្វនរកដែលកើតក្នុងភ្លើងនរក១ ឆេះកំដៅអស់

មួយពាន់ឆ្នាំ ឬច្រើនជាងមួយពាន់ឆ្នាំ ហើយសត្វទាំងនោះមិនរលាយបាត់បង់ជីវិតទៅបាន ក៏មិនមែនដោយហេតុអ្វីឡើយ គឺដោយកំលាំងនៃអកុសលកម្មរបស់សត្វនោះឯង ហើយបានជាសត្វបានកើត បានចំរើននៅក្នុងនរកនោះ វេលាដល់ស្លាប់ក៏ស្លាប់ក្នុងទីនោះផង បពិត្រមហារាជ! សេចក្ដីនេះត្រូវគ្នានឹងសុភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទេសនាទុកមកថាៈ សោ ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន តំ បាបកម្មំ ព្យន្តី ហោតិ សេចក្ដីថា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ឬមិនទាន់វិនាសទៅដរាបណា សត្វ (នរក) នោះក៏មិនទាន់ធ្វើកាលកិរិយាទៅដរាបនោះសូមទ្រង់ជ្រាប ។

ទ្រង់សំដែងអំពីការដែលសត្វនរកមិនងាយស្លាប់ នោះព្រះនាគសេនត្ថេរបានឧបមាដោយច្រើនទៀតដូចជា មេខ្លាធំ មេខ្លាដំបងជាដើម តែងទំពាស៊ីនូវសាច់និង ឆ្អឹងនៃសត្វម្រឹគទាំង-ឡាយ ហើយសាច់និងឆ្អឹងនៃម្រឹគទាំងអស់នោះតែងរលួយអស់គ្មានសេសសល់ តែកូនដែលនៅក្នុងផ្ទៃនៃមេខ្លាធំ ឬមេខ្លាដំបងនោះ នៅតែមិនស្លាប់ សេចក្ដីនេះយ៉ាងណា រីឯសត្វនរកថ្វីបើភ្លើងនរកក្ដៅដល់ម្លោះនៅតែមិនស្លាប់ ក៏ព្រោះតែកំលាំងនៃបាបកម្មដែលសត្វនរកនោះធ្វើនោះឯង ។ ម្យ៉ាងទៀតដូចជាស្ត្រីដែលមាន

ផ្ទៃពោះតែងបរិភោគនូវបង្អែម ឬចំអាប រឹងខ្លះ ទន់ខ្លះ ហើយអាហារទាំងនោះ ក៏រលួយរលាយក្លាយទៅជាលាមកមូត្រអស់គ្មានសេសសល់ ប៉ុន្តែសត្វដែលអាស្រ័យនៅក្នុងផ្ទៃនោះមិនបានរលាយស្លាប់បាត់បង់ជីវិតឡើយ នេះតើបណ្តាលមកពីកុសលនិងអកុសលជាអ្នកគាំទ្រ សេចក្តីនេះយ៉ាងណា រីឯសត្វនរកថ្វីបើភ្លើងនរកក្តៅយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែមិនស្លាប់ ក៏ព្រោះតែបាបអកុសលរបស់សត្វនរកនោះមិនទាន់អស់ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ជាននរជានប្បញ្ហា

(**រវាងអ្នកដែលដឹងបុណ្យបាបនិងអ្នកមិនដឹង ពេលដែលធ្វើបាបតើអ្នកណាបាបធ្ងន់ជាង**) ?

ការដែលលើកយកបញ្ហានេះមកសំដែង ព្រោះខ្ញុំធ្លាប់ឮពពួកជនខ្លះតែងជជែកគ្នាជារឿយៗ ប៉ុន្តែនៅតែមិនដាច់ស្រេចសោះ ហើយក្នុងពេលនេះខ្ញុំក៏មិនចាំបាច់ពន្យល់ឱ្យពិស្តារទេ សូមមិត្តអ្នកអានសិក្សាអំពីការសន្ទនាសាកច្ឆា រវាងស្តេចមិលិន្ទ្រាធិរាជនិង ព្រះនាគសេនត្ថេរ ដូចតទៅៈ

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រៈ [១] ស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនត្ថេរថា៖ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ជនពីរនាក់ ជនម្នាក់ជាអ្នកចេះដឹងស្គាល់បុណ្យបាប ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើបាប ជនម្នាក់ទៀតជាអ្នកមិនបានចេះដឹងមិនស្គាល់បុណ្យបាបទេ ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើបាបកម្មដូចគ្នា បណ្តាជនទាំងពីរនាក់នោះ តើជនណាបានផលបាបច្រើនជាងជនណាលោកម្ចាស់ ?

ព្រះនាគសេនត្ថេរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជជិនុំជនទាំងពីរនោះ ជនណាដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅហើយទៅធ្វើបាបកម្ម ជននោះបានផលបាបច្រើនជាងអ្នកដែលចេះដឹងសូមទ្រង់ជ្រាប ។

មៈ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន បើដូច្នោះទោសនោះប្លែកគ្នានឹងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះលោកម្ចាស់ ឯទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះថាបើជនណាជារាជបុត្រ ឬជារាជមហាមាត្យ ជាអ្នកដឹងការខុសត្រូវធ្ងន់ស្រាល ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗឱ្យខុសចាករាជប្បញ្ញត្តិហើយ យើងខ្ញុំត្រូវធ្វើទោសដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ជនទាំងនោះ ជាទ្វេគុណលោកម្ចាស់ ។

---

(១) មលិន្ទប្បញ្ហ ភាគទី២

ន: បពិត្រសម្តេចមហារាជ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ព្រះយោបល់ឃើញយល់ក្នុងសេចក្តីនេះដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពនឹងប្រៀបជាសេចក្តីថ្វាយឱ្យជាក់ច្បាស់ថា ដូចជាជនពីរនាក់ ជនម្នាក់ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ មិនដឹង មិនស្គាល់នូវដុំដែកមានភ្លើងកំពុងឆេះក្រហមរន្ទាលច្រាលឆ្អៅ គួរឱ្យញញើតស្ញើបជាពន្លឹកពេក ហើយជននោះយកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់សួនចំពោះត្រង់ដុំដែកនោះ ដោយសេចក្តីយល់ខុសថាជាវត្ថុឯទៀតផ្សេង ឯជនម្នាក់ទៀតជាអ្នកដឹងប្រាកដថា ដុំក្រហមនោះចំពោះជាដុំដែកមានភ្លើងកំពុងឆេះក្រហមរន្ទាលច្រាលឆ្អៅ តែត្រូវការនឹងលូកទៅចាប់យកដុំដែកនោះដែរ ក៏បណ្តាជនទាំងពីរនាក់នោះ តើជនណានឹងត្រូវគ្រោះរលាករលួយដៃនោះច្រើនជាងជនណា មហាបពិត្រ ?

ម: បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ជនណាដែលមិនដឹង មិនស្គាល់នូវដុំដែកក្តៅហើយ យកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់សួនជននោះនឹងត្រូវកំដៅយ៉ាងខ្លាំងដល់រលាករលួយដៃមិនខាន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន: បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះមានគូរនាដូចម្តេចមិញថាមានគូរនាដូចជាជនដែលជាអ្នកមិនដឹងការខុសត្រូវធ្ងន់ស្រាល

ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ ជននោះឯងនឹងបានផលបាបច្រើនជាងអ្នកដែលចេះដឹងនោះ សូមស្តេចជ្រាប ។

មៈ លោកម្ចាស់ប្រសប់ប្រៀបប្រាយអធិប្បាយ ជាសេចក្តីងាយស្តាប់ពេកណាស់ ។

បំនកស្រាយចំងល់ខ្លះៗ

សំនួរ : តើស្តេចយមរាជមានដែរឬទេ ? ឬក៏គ្រាន់តែជានិម្មិតឱ្យឃើញទៅតាមកម្មរបស់សត្វទេដឹង ?

ចំលើយ : ស្តេចយមរាជគឺមានពិតប្រាកដក្នុងលោក មិនមែនគ្រាន់តែជាកម្មនិម្មិតទេ ។

សំណួរ : តើស្តេចយមរាជនោះបានធ្វើកម្មអ្វីបានជាកើតក្នុងទីនោះ ?

ចំលើយ : កម្មដែលគាត់កសាងនោះគឺ កាលនៅជាមនុស្សគាត់ធ្វើបុណ្យខ្លះធ្វើបាបខ្លះ, ត្រេកអរនឹងគេធ្វើបុណ្យខ្លះ ត្រេកអរនឹងគេធ្វើបាបខ្លះ ។ ដូច្នេះហើយ បណ្តាលឱ្យគាត់បដិសន្ធិជាស្តេចយមរាជ។

សំណួរ : តើចំពោះស្តេចយមរាជផ្ទាល់ មានការសោយសុខ ឬ ទុក្ខយ៉ាងណាដែរ ?

ចំលើយ : ស្តេចនោះ គឺជាស្តេចវិមានិកប្រេត ព្រោះវិមា-និកប្រេតនោះ ជួនកាលសោយទិព្វសម្បត្តិ មានដើមកប្បព្រឹក្សជាទិព្វ ឧទ្យានជាទិព្វ ស្រះបាំជាទិព្វ សោយសុខនៅក្នុងទិព្វវិមាននោះ ប៉ុន្តែជួនកាលក៏ក្លាយទៅជាស្តេចយមរាជសោយកម្មវិបាក ។

សំណួរ : ចុះចំណែកពួកនាយនិរយបាលឬយមបាលនោះ តើ ពួកគេបានធ្វើកម្មអ្វីបានជាទៅកើតក្នុងទីនោះ ?

ចំលើយ :កាលពួកគេកើតជាមនុស្សនោះ បានត្រេកអរនឹងគេធ្វើបុណ្យខ្លះ ត្រេកអរនឹងគេធ្វើបាបខ្លះ ទើបបណ្តាលឱ្យពួកគេទៅកើតក្នុងកំណើតបែបនេះ ។

សំនួរ :តើសត្វលោកទាំងអស់ដែលស្លាប់ទៅ ត្រូវស្តេចយមរាជសួរចំលើយកាត់ក្តីទាំងអស់គ្នាឬ ?

ចំលើយ :មិនមែនដូច្នោះទេ សេចក្តីនេះគឺថា បើសត្វណាបានធ្វើបុណ្យច្រើន វេលាដែលស្លាប់ក៏ត្រូវបដិសន្ធិនៅក្នុងស្ថានម-នុស្សឬស្ថានសួគ៌ទេវលោកតែម្តង។ ចំណែកសត្វណាបានធ្វើបាប

កម្មច្រើន ក៏ត្រូវធ្លាក់នរកតែម្តង ព្រះយមរាជមិនចាំបាច់សួរចំ-លើយទេ ។

សំណួរ : តើពេលដែលនាយនិរយបាល នាំសត្វនរកមកដល់ស្តេចយមរាជក៏ចាប់ផ្តើមសួរនូវទេវទូតទាំង៥នោះភ្លាម ឬ ក៏មានសួរអ្វីផ្សេងទៀតដែរ ?

ចំលើយ : មិនមែនទេ មុននឹងសួរនូវទេវទូតទាំង ៥ ស្តេចយមរាជបានសួរអំពីអំពើកម្មរបស់សត្វ កាលនៅជាមនុស្សថា តើធ្លាប់បានធ្វើបុណ្យ សន្សំកុសល បំរើមាតា បិតាដែរឬទេ ? បើសត្វនោះនឹករលឹកដល់បុណ្យកុសលដែលខ្លួនបានធ្វើនឹងឱ្យរួចទោស បើសត្វនោះនឹកមិនឃើញទេ ទើបសួរនូវទេវទូតទាំង ៥ ទៀត ។

សំនួរ : តើស្តេចយមរាជនោះមានចិត្តកាចសាហាវដូចជាគេលេងរឿងល្ខោនដែរឬទេ ?

ចំលើយ :មិនមែនទេ បើសិនជាគាត់មានចិត្តកាចសាហាវនោះ គាត់មិនចាំបាច់សួរនូវទេវទូតទាំង ៥ នោះឡើយ ។

សំនួរ : តើស្តេចយមរាជនោះតែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងណាទៅ ?

ចំលើយ ៖ គាត់តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះល្អណាស់ ដូចដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា៖

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងរ៉ាវធ្លាប់មានមកហើយ ថាព្រះយមរាជមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បានឮថា សត្វទាំងឡាយណាធ្វើបាបកម្មក្នុងលោក សត្វនោះឯងរមែងត្រូវគេធ្វើកម្មករណ៏ផ្សេងៗ មានសភាពយ៉ាងនេះ ឱហ្ន៎ អាត្មាអញសូមឱ្យបានអត្តភាពជាមនុស្ស ឱ្យទាន់ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រាស់ឡើងក្នុងលោក សូមឱ្យអាត្មាអញចូលទៅអង្គុយជិតព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ បើព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះទ្រង់សំដែងធម៌ប្រាប់អាត្មាអញ សូមឱ្យអាត្មាអញយល់ច្បាស់នូវធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯតថាគតមិនមែនបានស្តាប់រឿងនោះឯងអំពីសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៏ដទៃណាមួយហើយ(នាំមក)សំដែងទេ តាមដែលពិតនោះ តថាគតសំដែងរឿងដែលតថាគតដឹងខ្លួនឯង ឃើញខ្លួនឯង យល់ខ្លួនឯងតែម្យ៉ាង (ដូចជាទេវទូតសូត្រនិង ការសោយទុក្ខក្នុងនរកនោះជាដើម) ។

និគមគាថា

លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវ(ទេវទូតសូត្រ)ចប់ហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់និពន្ធគាថានេះតទៅថា៖

មាណពទាំងឡាយណាដែលយមរាជដាស់តឿន
ដោយទេវទូតទាំងឡាយហើយ ក៏នៅតែប្រមាទ
មាណពទាំងនោះឯង ជាអ្នកបាននូវកាយថោកទាប
រមែងសោកសៅអស់កាលជាយូរអង្វែង ចំណែក
មាណពណាក្នុងលោកនេះជាសប្បុរស មានសន្តាន
ស្ងប់រម្ងាប់ ដែលយមរាជដាស់តឿន ដោយទេវទូត
ទាំងឡាយហើយ តែងមិនប្រមាទក្នុងអរិយធម៌
ក្នុងកាលណាឡើយ រមែងឃើញនូវភ័យក្នុង
ឧបាទាន ជាហេតុកើតឡើងនៃជាតិនិង មរណៈ
តែងចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងព្រះនិព្វានជាធម្មជាតិអស់ទៅ
នៃជាតិនិងមរណៈ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ មាណពនោះ
ឯង ជាអ្នកដល់នូវទីនៅដ៏ក្សេម មានសេចក្តីសុខ

រលត់កិលេសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ជាអ្នកឆ្លងផុតនូវពៀរ

និងភ័យទាំងពួង បានឆ្លងផុតនូវទុក្ខទាំងពួង

បានឆ្លងផុតនូវទុក្ខទាំងពួង។

សំណោករបស់យាយ

នាម **សាន សុជា** សូមលើកហត្ថា សរសេរកូនច្បាប់
ជូនញាតិសន្តាន ជាទីសណ្តាប់ បើមិនគួរគាប់
សូមអត់ទោសពៅ ។

នេះនឹងបរិយាយ ពីការសោកស្តាយ មនុស្សចាស់ស្រីៗ
ដែលគាត់ស្រណោះ កាលនៅក្មេងវ័យ តែងជាកាព្យខ្លី
មានន័យតទៅ ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ ស្តាយរូបរាងកាយ ដែលចាស់ហួសទៅ
កាលនៅក្រមុំ រូបគ្មានហ្មងសៅ បុរសទូទៅ
ចែចូវគ្រប់គ្នា ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ ស្តាយសក់រសាយ រលោងអស្ចារ្យ
ដល់ពេលខ្ញុំចាស់ គេលែងត្រូវការ សូម្បីតែតា
ក៏លែងមើលដែរ ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ ស្តាយធ្មេញទាំងឡាយ រឹងមាំគួរដែរ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់ ក្រឡះប្រួលប្រែ បាក់ជាហូរហែ
កែក៏មិនបាន ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ អាណិតរូបកាយ ជរារុញច្រាន
ដល់ពេលខ្លួនចាស់ ភាពស្រស់ប៉ុន្មាន ចោរជរាបាន
លួចយកទាំងអស់ ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ សាច់ស្បែកទាំងឡាយ ហ្មត់ល្អឥតខ្ចោះ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់ ជ្រួញស្វិតកក្រោះ ពួកអ្នកកំឡោះ
គេលែងត្រូវការ ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ វង់ភក្ត្រឆើតឆាយ គ្មានទាស់ត្រង់ណា
ប្រុសណាឃើញហើយ តែងលង់ចិន្តា សូម្បីអាចារ្យ
ក៏សូត្រធមិខុស ។

ស្តាយអើយសែនស្តាយ ក្រចកទាំងឡាយ ភ្លឺល្អទាំងអស់
សមនិងម្រាមដៃ ល្វតល្វន់ឥតខ្ចោះ ឥឡូវប្រែអស់
លែងស្រស់ទៀតហើយ ។

ស្តាយនេត្រាខ្ញុំ កាលនៅក្រមុំ ភ្នែកពុំព្រិលឡើយ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់ មើលលែងច្បាស់ហើយ ជាងវ៉ែនតាអើយ
ជួយលែលកផង ។

កាលរូបនៅក្មេង ឱ្យតែខ្ញុំតែង រូបកាយម្តងៗ
ឆ្លុះមើលកញ្ចក់ សែនស្រស់ឥតហ្មង ៦០ឆ្នាំកន្លង
លោកញ្ចក់ហើយ ។

កាលនៅក្រមុំ រូបសម្រស់ខ្ញុំ សមគ្មានទាស់ឡើយ
សូម្បីព្រះសង្ឃ ក៏មិនព្រងើយ មិនសង្រួមឡើយ
ហេងស៊យដាច់សីល ។

និយាយយ៉ាងនេះ មិនមែនត្រិះរិះ ដោយគំនិតខិល
មិនមែនបង្អាប់ លោកយាយទ្រង់សីល ដោយមាត់រអិល
ចេះតែថាទេ ។

តែថាភាពពិត តែមានជីវិត មិនថាយើងគេ
កើតមកត្រូវចាស់ គ្មាននៅសល់ទេ ថៅកែខ្ញុំគេ
ចាស់ឥតសល់សោះ ។

បន្ទាប់ពីចាស់ យើងបានឃើញច្បាស់ ថាស្លាប់ទាំងអស់
បិតាភរិយា ទ្រព្យារបស់ យកមិនបានសោះ
បោះចោលទទេ ។

ដូច្នេះគួរគិត ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត រួតរះគ្មាន់គ្នេរ
ប្រញាប់សាងទាន កាន់សីលនឹងគេ កុំនៅទំនេរ
ដេរកូននៅផ្ទះ ។

រៀនព្រះសទ្ធម្ម ដើម្បីអប់រំ ចិត្តឱ្យល្អល្អះ
កុំនៅអែអង់ រង់ចាំខ្លួនចាស់ ដល់ស្លាប់លែងច្បាស់
ថាទាស់ចាស់ជ្រុល ។

ធម៌ជាឱសថ ពិសេសបំផុត បំបាត់ជាតិពុល
បើសត្វណាត្រាប់ ច្បាប់ព្រះពន្យល់ សត្វនោះនឹងដល់
ព្រះនិព្វានហោង ។

ព-ស២៥៤៥

ថ្ងៃអាទិត្យ ទី ១៥ ខែ កក្កដា ——————

គ-ស ២០០២

ដោយភិក្ខុ វជិរប្បញ្ញោ សាន សុជា

មានះរបស់តា

ពោលតែរឿងយាយ ១គាត់ថា	ម្ដេចចំណែកតាមិនបរិយាយ
រឿងនេះបាក់ដូចជាមើលងាយ	ថាឱ្យតែយាយដូចមិនត្រូវ ។
រឿងយាយគាត់ចោទពិតជាសម	ខ្ញុំនឹងខិតខំកែតម្រូវ
សរសេរតម្រាចារប៉ះប៉ូវ	ទោះខុសឬត្រូវសូមមេត្តា ។
រឿងតាជារឿងដាច់ដោយឡែក	គាត់ច្រើនពឹងផ្អែកលើវិជ្ជា
ដែលគាត់ធ្លាប់រៀនធ្លាប់សិក្សា	សូម្បីទេសនាក៏លែងស្ដាប់ ។
តាខ្លះពីក្មេងគាត់ធ្លាប់បួស	ច្រើនតែចេះហួសតម្រាច្បាប់
អាងយសអាងស័ក្ដិល្បីសូរសព្ទ	លែងចេះត្រងត្រាប់ច្បាប់ព្រះដើម ។
អ្នកខ្លះធ្លាប់រៀនធ្លាប់បានបួស	ទេសនាពិរោះយសសម្បើម
សឹកមួយរំពេចភ្លេចធាតុដើម	ល្វីល្វើជ្រួលជ្រើមឡប់លែងជា ។
ខ្លះរឹតតែដឹងរឹតចចេស	អ្នកផងគ្មានចេះជាងអាត្មា
អាងនាមអាងឈ្មោះជាអាចារ្យ	ប្រាជ្ញលោកទេសនាថាមិនត្រូវ ។
ខ្លះរឹតតែល្បីរឹតតែល្ងើ	ជ្រប់ងប់ភ្លឺភ្លើដើរខុសផ្លូវ
ឃើញអ្នកដទៃទាបដូចស្មៅ	សំដៅថាមានតែអាត្មា ។
មិននិយាយ លោកយាយក៏ដឹង	ថាសព្វថ្ងៃហ្នឹងវាយ៉ាងណា
ការរៀនឬស្ដាប់ព្រះធម្មា	យាយច្រើនជាងតារាល់តែថ្ងៃ ។
រឿងនេះនិយាយតាមគំហើញ	ដែលខ្ញុំធ្លាប់ឃើញក្នុងលោកិយ
សូមលោកយាយជួយវិនិច្ឆ័យ	ថាជន្លេនជីវាយ៉ាងណា ។

វារស់នៅក្នុងត្រឡោកផ្កាប់ អួតខុសសណ្ដាប់ខុសតម្រា
ក្បាលប៉ះត្រឡោកនោះកាលណា សំគាល់អាត្មាធំជាងមេឃ ។
ឬដូចកង្កែបក្នុងកូនថ្លុក បានត្រឹមសំកុកតំហាកស្រែក
ចំកោងអួតខ្លួនជាអនេក លើដីក្រោមមេឃគ្មានអ្នកដល់ ។
រឿងនេះមិនមែនចេះតែស្តី ពោលពាក្យព្រៃផ្សៃគ្មានហេតុផល
សូមលើកគ្រឿងអាងមកតម្កល់ **ឆឹង តាន** ពន្យល់ដូច្នេះថា ។
មានះជើងឯកប៉ែកខាងរឹង ល្ងង់ម្ល៉ឹងមិនព្រមញ៉មអ្នកណា
មានះនេះមានជរាបណា ប្រយោជន៍ខ្លឹមសារត្រូវអន្តរាយ ។
ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ប៉ុណ្ណេះចុះ អស់លោកសប្បុរសផងទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនមែនពោលពាក្យឡេបខាយ មើលងាយតាៗទាំងអស់ទេ ។
និយាយសំដៅតាៗខ្លះ ដែលគាត់មានះឯណោះទេ
បើមានប៉ះពាល់សូមកុំជេរ គិតគូរកែប្រែប្រសើរជាង ។

ដោយភិក្ខុ ឧបរិយេញ្ញោ សាន សុជា

មនុស្សរបស់វត្ត

ហៃពួកយុវជនអ្នកកំសត់ បើកុំបានវត្តជ្រកអាស្រ័យ
សមអ្នកនឹងឥតមានតម្លៃ យប់ថ្ងៃហួសទៅឥតប្រយោជន៍ ។
គួរអ្នកកុំភ្លេចវត្តលំនៅ ទោះអ្នកចេញទៅឆ្ងាយស្រឡោច
គួរដឹងគុណវត្តកុំបង្ហោច ប្រយោជន៍និងផលផ្តល់ពុំខាន ។
បើមានគេសួរពីការរៀន ចំណេះរបៀនទាំងប៉ុន្មាន
អ្នកកុំនិយាយបង្វែងដាន ត្រូវប្រាប់ថាបានចេះព្រោះវត្ត ។
កុំពោលបង្អួតពួកស្រីៗ ត្រូវស្តីតាមត្រង់កុំបីភ្ញាត់
បំផ្លែងបំភ្លើសបំភ្លេចវត្ត ក្រែងទោសតាមទាត់ឱ្យវិនាស ។
បាយវត្តជាភោជន៍មានព្រលឹង គួរនឹករំពឹងកុំភ្លេចគុណព្រះ
នាម៉ឺនមន្ត្រីមកពីរាស្ត្រ គឺរាស្ត្រឡើងទៅជាមន្ត្រី ។
បាយផ្ទះបាយវត្តដូចតែគ្នា ចំអែតអាត្មាដោយចំណី
ឆ្អែតហើយរៀនសូត្រយល់សេចក្តី មុនីកើតថ្មីដោយសារវត្ត ។
សាធុ ! សូមឱ្យអ្នកបានសុខ និរទុក្ខនិរភ័យសិរីភទ្រ
ជាជនសប្បុរសរបស់រដ្ឋ មានបែបមានបទប្រសើរពោង ។

ដកស្រង់ពី កម្ពុជសុរិយា